

Nytt från Europadomstolen 2/10

Redaktör: F.d. kammarrättsrådet Margaretha Ericsson

E-post: margaretha.ericsson@telia.com

Tel: 0340 - 360 31

Kontaktperson på

Sveriges domstolar: John S. Panofsky, Länsrätten i Göteborg

E-post: john.panofsky@dom.se

Tel: 031 – 732 70 42

INNEHÅLL

Månadens nyhetsblad innehåller i huvudsak uppgifter om och referat av ett urval av domar som meddelats under tiden den 19 januari – 11 februari 2010. Beslut i fråga om admissibility kan ha meddelats före den angivna perioden. Beträffande principer för det subjektiva urvalet, se nyhetsbladets ”startsida” under Publikationer på Sveriges domstolars webbsida, www.domstol.se. I månadens nummer har även medverkat Mattias Henriksson, jurist på Domstolsverkets juridiska enhet.

REGISTER

På Sveriges domstolars webbsida finns också ett register över domar som har refererats i tidigare nyhetsblad, från och med nr 1/01. Registret består av en Excel-fil som öppnas i ett nytt fönster och består av sju olika kolumner. Registret kan sorteras efter bl.a. part, svarandestat eller avgörandedag.

På webbsidan finns vidare en ”lathund” med anvisningar om hur man lättast hittar och sorterar eller söker i registret. Gå in på www.domstol.se och klicka vidare till Publikationer/Nytt från Europadomstolen. Där finner du en beskrivning med tydliga exempel på hur du går till väga för att hitta i registret till Nytt från Europadomstolen.

FÖRTECKNING ÖVER DOMAR I DETTA NUMMER

EUROPADOMSTOLENS DOMAR

Domar och beslut mot Sverige

Beslut förklara ansökan helt eller delvis inadmissible

Diallo mot Sverige, beslut 2010-01-05

Avsaknad av tolk vid ett första förhör hos tullen, som genomfördes av en fransktalande tulltjänsteman, vars tolkning inte visats vare sig felaktig eller olämplig och när alla efterföljande förhör skedde med

hjälp av tolk, innebar inte att det skedde någon kränkning av rätten till en rättvis rättegång. Klagomålet var därför uppenbart ogrundat och förklarades i sin helhet för inadmissible.

Jacobson mot Sverige, beslut 2010-01-12

Klagomål över att Regeringsrättens rättsprövning inte innebar en opartisk prövning var uppenbart ogrundat och förklarades inadmissible. Klagomålet enligt artikel 1 i protokoll nr 1 avseende bildandet av naturreservat kommuniceras med regeringen.

Zubczewski mot Sverige, beslut 2010-02-04

Det svenska pensionssystemet som ger gifta lägre pension än ensamstående och som bygger på principen att kostnaderna blir lägre om de delas av två än om de bärs av en ensamstående föll inom ramen för statens vida handlingsutrymme och det skedde därför inte någon kränkning av artikel 14. Klagomålet förklarades i sin helhet för inadmissible.

Domar mot andra länder

Z.N.S. mot Turkiet, 2010-01-19

Iransk kvinna, som flytt till Turkiet för att där kunna ansöka om flyktingstatus hos FNs flyktingkommisarie och som där konverterat till kristendomen, skulle löpa en verklig risk att utsättas för behandling i strid med artikel 3 om hon utvisades till Iran.

Hussun m.fl. mot Italien, 2010-01-19

Fullmakter kunde inte godtas och varken advokater eller domstolen kunde få kontakt med de klagande och det var inte berättigat att fortsätta prövningen av klagomålen. Domstolen avskrev därför samtliga klagomål utom ett där det slogs fast att det inte skett någon kränkning av artikel 34.

Laranjeira Marques da Silva mot Portugal, 2010-01-19

Domstols underlåtenhet att motivera tillämpligheten av försvarande omständigheter i brottmål innebar en kränkning av artikel 6.1. Fällande dom för att vid publicering av artiklar ha brutit mot förundersökningssekretess och för förtal innebar kränkningar av artikel 10.

Xavier Da Silveira mot Frankrike, 2010-01-21

Vid husrannsakan och beslag hos advokat med bostad och tillfällig praktik i Frankrike iaktogs inte tillbörlig försiktighet och advokatens invändningar hörsammades inte. Sammantaget med avsaknaden av ett effektivt rättsmedel som kunde leda till ogiltigförklaring ledde händelsen till en kränkning av artikel 8.

Aizpurua Ortiz m.fl. mot Spanien, 2010-02-02

Högsta instansens godkännande, av att rätt till tilläggspension som förelåg enligt ett kollektivavtal ändrades, genom ett nytt kollektivavtal som träffats utan att de pensionerade varit representerade och ersattes med ett engångsbelopp, kränkte inte artikel 1 i protokoll nr 1.

Kadluczka mot Polen, 2010-02-02

Krosta mot Polen. 2010-02-02

Det saknades möjlighet att få rättslig prövning av ett beslut från en fond om ersättning för tvångsarbete som utförts under andra världskriget. Därmed kränktes rätten att få tillgång till domstolsprövning enligt artikel 6.1.

Leandro Da Silva mot Luxemburg, 2010-02-11

Domstolen godkänner nytt rättsmedel för att klaga över långdragna förfaranden i Luxemburg. Ett mål pågick i fyra år i en instans och trots att dröjsmålen huvudsakligen orsakats av parterna själva hade staten inte organiserat sitt rättssystem så att alla krav enligt artikel 6.1 kunde uppfyllas och det skedde därför en kränkning av den artikeln.

Syngelidis mot Grekland, 2010-02-11

Grekiska parlamentets vägran, att upphäva en kvinnas parlamentariska immunitet för åtal i ett mål om brott mot fastställd umgängesrätt med barn, innebar en kränkning av artikel 6.1.

Domar och beslut i Grand Chamber

Rådgivande yttrande till Europarådets ministerkommitté nr 2, beslut 2010-01-22.

I sitt andra rådgivande yttrande förklarade domstolen bl.a. att en stat kan dra tillbaka och ersätta en lista över kandidater till en post som domare i domstolen under förutsättning att det görs innan tidsfristen för att ge in listan till den parlamentariska församlingen har löpt ut.

SVENSKA DOMAR M.M.

Allmänna domstolar

Högsta domstolens beslut den 17 december 2009 i mål T 2430-09 gällande skadestånd.

Forumbestämmelsen i 3 kap. 10 § skadeståndslagen var inte tillämplig, vare sig direkt eller analogt, på talan gällande ideellt skadestånd på grund av långsam handläggning i strid med artikel 6.1.

Förvaltningsdomstolar

Regeringsrättens beslut den 28 januari 2010 i mål 7933-09 gällande förvar enligt utlänningslagen.

Fortsatt förvar bedömdes inte proportionerligt i förhållande till intresset av att underlätta en kommande utvisning och intresset av att förhindra brottslighet.

ALLMÄNT

Den 26 januari 2010 utsåg Europarådets parlamentariska församling **Guido Raimondi** som ny domare i domstolen för Italien för en sexårsperiod. Han kommer att ersätta den nuvarande domaren Vladimiro Zagrebelsky som faller för åldersstrecket i mars 2010. Guido Raimondi har vid flera tillfällen varit ad hoc-domare i domstolen. Han är f.n. chef för ILOs rättsenhet.

Den högtidliga invigningen av domstolens arbetsår avlöpte den 29 januari 2010 då det också hölls ett seminarium med 150 deltagare. Både invigningen och seminariet kan följas på domstolens hemsida. Vid själva invigningen var ca 250 personer närvarande. Presidenten Costa höll tal liksom den inbjudne hedersgästen, Jean-Marc Sauvé, vicepresident i den franska Conseil d'État. I sitt tal erinrade presidenten Costa bl.a. om att domstolen förra året firade sin femtionde födelsedag och att det även i år finns anledning att fira, eftersom Europakonventionen fyller 60 år. Presidenten framhöll vidare bl.a. följande positiva händelser. Överenskommelsen om att tillämpa de formella bestämmelserna om ensamdomarmål och tremannakommittéer i protokoll nr 14 har lett till en mycket positiv utveckling. Mycket glädjande är också den ryska dumans och federationsrådets beslut att bana väg för ratificering av protokoll nr 14. Det bådår också gott inför ministerkonferensen i Interlaken. Efter att ha varit den enda domstol som inte haft ett socialförsäkringsskydd för domarna har ministerkommittén i år godkänt en avgångspension och ett lämpligt socialförsäkringsskydd. De nya bestämmelserna kommer att bidra till domarnas oberoende, vilket är avgörande även för domstolens oberoende. Andra händelser som betonades i presidenten tal var ikraftträdandet av Lissabonfördraget som också medför att EUs stadga om grundläggande rättigheter blir rättsligt bindande. Nu återstår att se vad EUs anslutning till Europakonventionen kan leda till inte bara för domstolen utan för Europarådet som helhet. År 2009 var också ett bra år för domstolens dömande verksamhet – nära 2 400 domar meddelades utan att det gjordes avkall på kvalitén. Ett annat gott tecken är den ökande besöksfrekvensen i domstolen, med besök av domare från alla olika slag av domstolar tillsammans med advokater, åklagare, akademiker och studenter, eftersom det är viktigt att domstolen är öppen mot Europa och resten av världen. Det är också glädjande att domstolens kontakter med domstolarna för mänskliga rättigheter i Amerika och Afrika utvecklas och även med den som nu håller på att bildas i Asien. Att ses – inte som en modell utan som en inspirationskälla - är något att vara stolt över. Av tidsskäl lämnade presidenten Costa inte någon redovisning över det senaste årets praxis utan förklarade bara att den spänner över vitt skilda områden. Även om det funnits många positiva inslag måste också några bekymmer nämnas. Främst är det ett ökande gap mellan antalet inkommande mål och antalet avgjorda mål som oroar. Även om domstolen slutade regi-

strera nya mål skulle det ta många år innan balansen är avarbetad. Många mål kan inte heller, trots stora ansträngningar, avgöras inom ”skälig tid”, något som nationella domstolar ofta påpekar. Bland de negativa konsekvenserna av de stora balanserna kan nämnas, att eftersom antalet domare är begränsat till en för varje konventionsstat, kan domarna inte rimligen handlägga fler mål än de redan gör. Det stora antalet mål innebär vidare att risken för bristande enhetlighet i praxis ökar. Ökningen av avgjorda mål gör också att en snabb verkställighet försvåras. Arbetsbördan för den enhet som hjälper ministerkommittén att övervaka verkställigheten ökar i takt med antalet meddelade domar, vilket också får en inverkan i budgetsammanhang. Det måste finnas en stor brist på upplysning om konventionen, när tiotusentals mål som uppenbart kommer att sakna framgång kommer till domstolen varje år. Det gäller att framhålla att det bara är rättigheter enligt konventionen som man kan få prövade i Strasbourg, när alla formella krav är uppfyllda och att domstolen inte är en fjärde instans som kan ompröva och upphäva en nationell dom. Å andra sidan finns det en annan grupp mål som borde avgöras på nationell nivå och det gäller klagomål som bör leda till framgång enligt domstolens fasta praxis. Det ankommer på staterna att avgöra klagomål från personer som uppenbart blivit offer för en kränkning av konventionen. Staternas åtaganden är en av nyckelfrågorna för konferensen i Interlaken, vilken innebär en fantastisk möjlighet som måste tas tillvara.

Enligt domstolens statistik för år 2009 kom det under året in 57 100 klagomål som lottats på olika enheter, vilket är en ökning med 15 % i förhållande till föregående års 49 850 klagomål. 6 197 klagomål har kommunicerats med svarandestaternas regeringar – en ökning med 40 % från de 4 416 mål som kommunicerades 2008. 35 460 klagomål har avgjorts, 2 395 genom dom, en ökning med 27 % och 33 065 genom beslut att förklara klagomålet inadmissible eller genom att målet avskrivits. Avverkningen har totalt ökat med 11 %. Domstolens balans av lottade mål uppgick den 31 december 2009 till 119 300 mål vilket är en ökning med 23 % från den balans om 97 300 mål som förelåg den 1 januari. Av de lottade målen väntar 44 400 på avgörande i kammare och 74 900 har lottats på kommitté. Balansen av ännu inte lottningsfärdiga mål uppgick den 31 december till 20 000, en minskning med 7 % från de 21 450 mål som förelåg vid årsskiftet 08/09.

Enligt domstolens statistik per den 31 januari 2010 hade det till nämnda datum kommit in i runda tal 4 450 klagomål som lottats ut på sektion. Motsvarande period föregående år var antalet 4 500 klagomål. 1 214 klagomål har kommunicerats med regeringarna, en ökning med 113 %. 2 370 klagomål har avgjorts, 191 genom dom och 2 179 genom beslut att förklara klagomålet inadmissible eller genom att målet avskrivits. 1 042 klagomål har avgjorts genom administrativa beslut när klagomålet inte fullföljts och där akten har förstörts. Domstolens balans av lottade mål uppgick den 31 januari till 121 250 mål vilket är en ökning med 2 % från den balans om 119 300 mål som förelåg vid årsskiftet. Av de lottade målen väntar 44 400 på avgörande i kammare och 74 900 har lottats på kommitté eller ensamdomare. Balansen av ännu inte lottningsfärdiga mål uppgick den 31 januari till 20 350, en ökning med 2 % från de 20 000 mål som förelåg vid årsskiftet.

LÄNKAR

Här nedan lämnas en länk till startsidan på domstolens Human Rights-portal som kan underlätta för Dig som vill söka fram fulltextversionen av refererade eller andra domar från Europadomstolen. Du kan välja att arbeta i en engelsk eller en fransk version av hemsidan. På startsidan finns också bl.a. en länk till inspelningar av domstolens muntliga förhandlingar. Vidare finns en länk till Europarådets hemsida och en direkllänk in i HUDOC som innehåller domstolens rättsfallssamling m.m. och där Du kan hitta både en sökmanual för nybörjare och en manual för avancerad sökning.

Till Europadomstolens hemsida:

<http://www.echr.coe.int/>

Till sökformulär för Europadomstolens avgöranden, där Du bl.a. kan söka på titel, svarande, fritext, ansökans nummer, artikel eller avgörandedag. Här finner Du också såväl domar och beslut som resolutioner och rapporter:

Engelska: Search the Case-Law - HUDOC

<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/search.asp?skin=hudoc-en>

Franska: Recherche de la jurisprudence - HUDOC

<http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/search.asp?skin=hudoc-fr>

EUROPADOMSTOLENS DOMAR

Efter varje referat anges under rubriken "Hänvisningar" sådana tidigare avgöranden som domstolen hänvisar till i den refererade domen.

DOMAR OCH BESLUT MOT SVERIGE

Beslut förklara ansökan helt eller delvis inadmissible

Diallo mot Sverige

(Ansökan nr 13205/07, beslut den 5 januari 2010)

Beslutet finns endast på engelska.

Avsaknad av tolk vid ett första förhör hos tullen, som genomfördes av en fransktalande tulltjänsteman, vars tolkning inte visats vare sig felaktig eller olämplig och när alla efterföljande förhör skedde med hjälp av tolk, innebar inte att det skedde någon kränkning av rätten till en rättvis rättegång. Klagomålet var därför uppenbart ogrundat och förklarades i sin helhet för inadmissible.

D kom till Sverige den 24 februari 2006 och tullen fann då att hon hade två paket med 988,6 gr heroin i sin resväska. D förhördes av en tulltjänsteman, A, och det framgår att förhöret hölls på franska och att D inte önskade ha en advokat närvarande. Ingen tolk deltog vid förhöret. D förklarade att hon fått de två paketen på flygplatsen Charles de Gaulle av en väninna, Y, som bett henne lämna dem till hennes bror som var bosatt i Stockholm. Brodern skulle hämta D och köra henne till Stockholm där hon skulle tillbringa veckoslutet i hans lägenhet. Syftet med hennes resa till Sverige var att turista. Hon trodde att paketen innehöll ett medel för att tvätta pengar och visste inte att de innehöll narkotika. D greps efter förhöret och förhördes senare av en annan tulltjänsteman, S. Förhöret genomfördes denna gång med hjälp av en tolk via telefon. D ändrade nu sin berättelse något och uppgav att hon inte kunnat få plats på ett plan till Stockholm och det var därför hon flugit via Göteborg. Hon uppgav att hon inte hade adressen till Ys bror men att hon hade hans telefonnummer i sin mobil. Hon hade tänkt ta tåget från Göteborg till Stockholm och Ys bror skulle hämta henne på Centralstationen där. Hon skulle bo på hotell i Stockholm men brodern skulle visa henne staden. Y hade sagt till henne att medlet i paketen skulle användas för att tvätta missfärgade sedlar. Anteckningarna från förhöret lästes upp för D och hon godkände dem. Följande dag hölls ett tredje förhör med en advokat och en tolk närvarande. S påminde D om vad hon sagt under det föregående förhöret. D tillade att hon hört Y, som egentligen var en man, och två andra tala om ett medel för att tvätta pengar och hon hade därför antagit att det var det som var i paketen. D hade för avsikt att besöka en kusin i Stockholm men kusinen visste inte om att hon skulle komma. Y hade hört henne tala om resan på den restaurang där hon arbetade och han hade sedan bett henne ta med de två paketen. Hon hade inte frågat vad de innehöll eftersom hon litade på honom. Även anteckningarna från detta förhör lästes upp och godkändes av D. Åtal väcktes vid Möln-dals tingsrätt och D förhördes igen vid flera tillfällen i samband med häktningsförhandlingar och vid huvudförhandlingen. Hon uppgav att hon inte hade någon aning om vad paketen innehöll och att hon hade svårt att tro det, när det berättades för henne och att hon då föreslagit att det kunde vara vad som

helst annat, t.ex. ett medel för att tvätta pengar med. Hon hade blivit missförstådd under det första förhöret, eftersom det då inte var någon tolk närvarande och vid det andra förhöret hade tolken inte varit bra. Tingsrätten fann D skyldig till narkotikasmuggling och fann det också fastställt att hon vetat att paketen innehöll narkotika men inte vilket slag av narkotika eller hur mycket. Tingsrätten dömde D till fängelse i ett år och sex månader och att därefter utvisas på fem år. Både D och åklagaren klagade till hovrätten där såväl D som aktuella vittnen, däribland A, hördes. A uppgav att hon hade uppfattningen att hon och D hade förstått varandra bra. Hon hade talat tydligt och långsamt och ställt flera frågor till D för att säkerställa att de förstod varandra. A ansåg sig kunna tala franska tillräckligt bra för att kunna genomföra förhöret. Hon hade lärt sig franska i skolan och sedan under åtta år levt i ett hem där det talades franska, eftersom hon varit gift med en fransman som talat sitt modersmål med barnen. Hon vidhöll att D påstått att paketen innehöll ett medel för att tvätta pengar och uppgav att D när hon uttalade detta vred sina händer som om hon hade en tvål och tvättade sig. D hävdade att hon inte sagt något sådant och att A missförstått henne. Hon hade menat att hon behövde gå på toaletten. D hävdade vidare att paketen legat överst i hennes resväska medan en tulltjänsteman uppgav att de legat bland Ds kläder. Hovrätten fann att Ds berättelse inte var trovärdig och dömde henne till fängelse i nio år jämte utvisning på tio år. Högsta domstolen vägrade prövningstillstånd. – I Europadomstolen klagade D över att förfarandet mot henne inte varit rättvist eftersom hon inte hade fått ha en auktoriserad tolk vid det första förhöret. Hon åberopade artikel 6.

Europadomstolen erinrade om att artikel 6.3 e) ger varje tilltalad rätt att utan kostnad få tillgång till en tolk och att detta gäller även under förundersökningen. Bestämmelsen sträcker sig emellertid inte så långt att det krävs en skriftlig översättning av varje skriftligt bevis eller offentlig handling i förfarandet. Det bör uppmärksammas att den aktuella bestämmelsen avser en tolk och inte en översättare, vilket innebär att muntlig språkhjälp uppfyller konventionens krav. Dock krävs det att den hjälp med tolkning som ges skall vara sådan att den gör det möjligt för den tilltalade att förstå vad målet mot honom eller henne gäller samt att kunna försvara sig och särskilt att kunna lägga fram sin version av det inträffade för domstolen. Domstolen noterade att utredningsstadiet är av avgörande betydelse när ett åtal förbereds, eftersom den bevisning som erhålls då bestämmer ramarna för bedömningen av det aktuella brottet. Som ett skydd mot misshandel och för att undvika att den förhörde gör uttalande som innebär att han anklagar sig själv under polisförhör bör det finnas tillgång till en advokat redan vid det första förhöret med en misstänkt om det inte i det enskilda fallet finns särskilda skäl för att begränsa denna rättighet. Av samma skäl bör det också finnas tillgång till en tolk. Vid det första förhöret hos tullen ville D inte ha en advokat närvarande. Hon har inte påstått att hon blivit missförstådd i det hänseendet och hennes klagomål avser att hon inte haft tillgång till tolk. Domstolen noterade att den svenska tullen normalt sett tillämpar 8 § förvaltningslagen och att behovet av tolk bedöms från fall till fall. Tillgången till tolk hade således inte begränsats systematiskt. Vidare konstaterades att det inte fanns något i handlingarna som tydde på att A genomfört förhöret på ett felaktigt eller olämpligt sätt och D hade inte ifrågasatt As kvalifikationer förrän hon i tingsrätten konfronterades med det stridiga uttalandet ”att paketen innehöll ett medel för att tvätta pengar”. Domstolen kunde inte tro att A inte skulle ha kunnat förstå om D uttryckt att hon ville gå på toaletten. D hade inte heller upprepat någon sådan begäran. Dessutom stämde det tvistiga uttalandet väl överens med vad D några timmar senare uppgav till S då hon hade tillgång till en tolk per telefon. Domstolen fann vidare att hovrätten i tillräcklig utsträckning hade kontrollerat As förmåga att tolka. Slutligen noterades att det tvistiga uttalandet långt ifrån var den enda bevisning i brottmålet mot D och det fanns inget som tydde på att det varit av avgörande betydelse. Mot den bakgrunden fann domstolen att D fått tillräcklig språklig hjälp under det första förhöret hos den svenska tullen och att hon därefter haft en auktoriserad tolk närvarande vid alla övriga förhör under förundersökningen och i domstol. Någon kränkning av rätten till en rättvis rättegång kunde inte upptäckas. Klagomålet var därför uppenbart ogrundat och skulle avvisas. **Domstolen förklarade enhälligt klagomålet för inadmissible.**

HÄNVISNINGAR

Hermi ./ Italien, dom (GC) 2006-10-18 (jfr nr 10/06)
 Husain ./ Italien, beslut 2005-02-24
 Gungör ./ Tyskland, beslut 2001-05-17
 Kamasinski ./ Österrike, dom 1989-12-19
 Salduz ./ Turkiet, dom (GC) 2008-11-27 (jfr nr 11/08)

Jacobson mot Sverige

(Ansökan nr 59122/08, beslut den 12 januari 2010)

Beslutet finns endast på engelska.

Klagomål över att Regeringsrättens rättsprövning inte innebar en opartisk prövning var uppenbart ogrundat och förklarades inadmissible. Klagomålet enligt artikel 1 i protokoll nr 1 avseende bildandet av naturreservat kommuniceras med regeringen.

J äger en fastighet i Simrishamn om 38 ha som arrenderas av ett skogsbolag. Den 5 maj 2003 beslöt länsstyrelsen att bilda ett naturreservat som huvudsakligen bestod av Js fastighet. Syftet var att utveckla den biologiska mångfalden i området och att bevara ett område av stor betydelse för det allmänna friluftslivet. Länsstyrelsens beslut innebar omfattande begränsningar av användningen av marken bl.a. infördes byggnadsförbud och förbud att avverka skogen. Länsstyrelsen höll ingen muntlig förhandling. J och skogsbolaget klagade till regeringen som den 23 oktober 2003 fastställde länsstyrelsens beslut utan att hålla någon förhandling. J och skogsbolaget begärde rättsprövning hos Regeringsrätten enligt rättsprövningslagen. Regeringsrätten höll en muntlig förhandling och hörde därvid två experter som åberopats av de klagande. Experterna uppgav att det aktuella markområdet inte hade sådan betydelse att det motiverade bildandet av ett naturreservat. Regeringsrätten fastställde emellertid regeringens beslut och fann att beslutet att bilda ett naturreservat var förenligt med de aktuella bestämmelserna i miljöbalken, att det inte hade förekommit några felaktigheter som kunde påverka beslutet och att det inte heller fanns någon annan anledning att anse att beslutet inte var lagenligt. – I Europadomstolen åberopade J artikel 6.1 och klagade över att hon inte fått sin sak prövad av en opartisk domstol som kunde hållit en muntlig förhandling och där hon fått lägga fram sin bevisning. J klagade också över att beslutet att bilda ett naturreservat kränkte hennes egendomsrättigheter enligt artikel 1 i protokoll nr 1.

Europadomstolen konstaterade att Js klagomål hade prövats av Regeringsrätten som otvetydigt är en domstol i den mening som avses i artikel 6.1. Enligt domstolens praxis uppfyller rättsprövningen också kraven på domstolsprövning. Regeringsrätten höll muntlig förhandling och gav därmed J tillfälle att lägga fram sin sak och sin bevisning. Domstolen hörde faktisk två vittnen som J hade åberopat. Dessutom fanns det inget som tydde på att domstolen inte uppfyllde kraven på opartiskhet. Klagomålet var därför i denna del uppenbart ogrundat. **Domstolen förklarade därför enhälligt klagomålet i denna del för inadmissible.**

När det gällde klagomålet enligt artikel 1 i protokoll nr 1 fann domstolen att frågan om admissibility inte kunde avgöras på grundval av de föreliggande handlingarna i akten och att det därför var nödvändigt att kommunicera klagomålet i den delen med regeringen. **Domstolen beslöt därför enhälligt att vilandeförklara klagomålet i denna del.**

HÄNVISNINGAR

Artikel 6.1

Bengtsson ./ Sverige, kommissionens beslut 1994-12-07
 Allan Jacobsson ./ Sverige (nr 2), dom 1998-02-19
 Hellborg ./ Sverige, dom 2006-02-28 (jfr nr 3/06)

Zubczewski mot Sverige
(Ansökan nr 16149/08, beslut den 4 februari 2010)
Beslutet finns endast på engelska.

Det svenska pensionssystemet som ger gifta lägre pension än ensamstående och som bygger på principen att kostnaderna blir lägre om de delas av två än om de bärs av en ensamstående föll inom ramen för statens vida handlingsutrymme och det skedde därför inte någon kränkning av artikel 14. Klagomålet förklarades i sin helhet för inadmissible.

Z är svensk medborgare men bosatt i Spanien. När han pensionerades beräknades hans pension med utgångspunkt i hans civilstånd, vilket vid den tidpunkten var ensamstående. Z gifte sig emellertid år 2002. Till följd härav räknade försäkringskassan om hans pension och den minskade med ca 50 EUR var månad. Z klagade över beslutet och betonade att hans hustru inte hade någon inkomst. Försäkringskassan ändrade inte sitt beslut och länsrätten avslog hans vidare klagomål. Z fick sedan inte prövningstillstånd i högre instanser. – I Europadomstolen åberopade Z artikel 1 i protokoll nr 1 och artikel 14 och klagade över att sänkningen av hans pension hade inneburit att han genom diskriminering hade berövats sin egendom.

Europadomstolen erinrade om att artikel 14 inte kan få effekt annat än i förening med någon rättighet eller frihet enligt konventionen eller dess protokoll. Domstolen konstaterade om en stat inrättar ett pensionssystem omfattas de enskilda rättigheterna och intressena som följer därav av tillämpningsområdet för artikel 1 i protokoll nr 1 oavsett om den enskilde har betalat avgifter till systemet och oavsett hur det finansieras. Zs rättigheter föll således under artikel 1 i protokoll nr 1 och därmed blev även artikel 14 tillämplig. Enligt domstolens praxis skall med diskriminering förstås att personer som befinner sig i liknande situationer behandlas olika utan objektiv och skälig motivering. Staten anses på det aktuella området ha ett stort utrymme för sina bedömningar. Domstolen konstaterade vidare att den pension som Z fick efter giftermålet var ca 50 EUR lägre än den varit när han var ensamstående. Målet gällde således inte en skillnad i behandling av gifta och ogifta par. Den aktuella minskningen av pensionen motiverades av att det allmänt sett är billigare att dela hushåll än att leva som ensamstående. Domstolen fann att trots Zs påstående att hans hustru var helt beroende av honom för sitt uppehälle så kunde hans situation inte helt jämföras med en ensamståendes. Domstolen noterade att den svenska lagstiftningen med olika pensionsnivåer för olika kategorier av personer grundades på principen att kostnaderna är lägre om de delas av två än om de skall bäras av en ensamstående. Även om Zs förhållanden inte överensstämde med den allmänna principen fann domstolen med hänsyn till det vida utrymme som staten hade på det aktuella området att den ifrågasatta lagstiftningen föll inom ramen för statens handlingsutrymme. Det skedde således inte någon kränkning av artikel 14 och klagomålet var därför uppenbart ogrundat och skulle avvisas. **Domstolen förklarade därför enhälligt klagomålet för inadmissible.**

HÄNVISNINGAR

Andrejeva ./ Lettland, dom (GC) 2009-02-18 (jfr nr 3/09)
 Stec m.fl. ./ U K, beslut (GC) 2005-07-06

DOMAR MOT ANDRA LÄNDER

Z.N.S. mot Turkiet
(Ansökan nr 21896/08, dom den 19 januari 2010)
Domen finns endast på engelska.

Iransk kvinna, som flytt till Turkiet för att där kunna ansöka om flyktingstatus hos FNs flyktingkommissarie och som där konverterat till kristendomen, skulle löpa en verklig risk att utsättas för behandling i strid med artikel 3 om hon utvisades till Iran.

Z är en iransk medborgare som kom illegalt till Turkiet i februari 2005. Hon hålls f.n. i Kirklareli flyktingförvar. I Turkiet blev hon intresserad av kristendomen och hon konverterade till protestantismen. I maj 2008 greps hon misstänkt för intrång i viseringskraven och för att ha förfalskat offentliga handlingar och hon placerades i flyktingavdelningen på Istanbuls polishögkvarter i avvaktan på utvisning från Turkiet. Z begärde vid upprepade tillfällen att bli frisläppt och att få tillfälligt uppehållstillstånd i avvaktan på att den ansökan om flyktingstatus som hon gett in till FNs flyktingkommissariat, UNHCR, skulle avgöras. Hon uppgav att hon var motståndare till regimen i Iran och att hon och hennes familj hade blivit förtryckta i det landet. I juni 2008 överfördes Z till Kirklareliförvaret och i juli upplystes hon om att hennes mål i Turkiet hade vilandeförklarats i avvaktan på Europadomstolens avgörande av hennes mål där. I december 2008 fick Z och hennes son flyktingstatus av religiösa skäl enligt FNs flyktingkommissariat. Z klagade därefter till förvaltningsdomstol över beslutet att inte upphäva frihetsberövandet men utan framgång. Avslagsbeslutet fastställdes av regiondomstolen i juni 2009. – I Europadomstolen åberopade Z artiklarna 2 och 3 och klagade över att en utvisning till Iran skulle medföra att hon utsattes för en verklig risk att dödas eller misshandlas. Hon åberopade vidare bl.a. artiklarna 3 samt 5.1 och 4 och klagade över att frihetsberövandet var olagligt och att förhållandena i förvaret var undermåliga.

Europadomstolen fann det lämpligt att pröva klagomålet avseende utvisningen enbart enligt artikel 3. Domstolen konstaterade att de nationella myndigheterna hade planerat utvisningen av Z utan att pröva hennes uppgifter om att hon inte ville återvända till Iran och att hon kommit till Turkiet för att kunna göra en ansökan hos FNs flyktingkommissariat. Dessutom hade hennes mål i de turkiska domstolarna vilandeförklarats i avvaktan på Europadomstolens avgörande. Domstolen var därför inte övertygad om att de nationella myndigheterna hade gjort en meningsfull prövning av om Zs uppgifter, om att hon riskerade att misshandlas i Iran, var välgrundade. Domstolen noterade vidare att UNHCR, som intervjuat Z hade haft möjlighet att pröva hennes farhågors trovärdighet och sanningshalten i hennes berättelse, mot den bakgrunden hade funnit att hon verkligen riskerade att bli föremål för förföljelse i Iran. Domstolen fann sammanfattningsvis att det fanns välgrundad anledning för att godta att Z på grund av sin religion skulle löpa en risk att utsättas för omänsklig behandling om hon återsändes till sitt ursprungliga hemland. **Domstolen fann enhälligt att det skulle ske en kränkning av artikel 3 om Z återsändes till Iran.**

När det gällde lagligheten av frihetsberövandet noterade domstolen att den redan i ett tidigare mål prövat klagomål avseende placering av flyktingar i Kirklareli flyktingförvar. I Turkiet saknades tydliga regler för förfarandet för beslut om och förlängning av frihetsberövanden i avvaktan på utvisning och det saknades också tidsfrister för hur länge ett sådant frihetsberövande fick pågå. Mot den bakgrunden har domstolen funnit att en placering som den aktuella innebar ett frihetsberövande som inte hade stöd i lag i den mening som krävs enligt artikel 5. I Zs fall fanns inga omständigheter som gav domstolen anledning att frångå sin tidigare bedömning. **Domstolen fann enhälligt att det skett en kränkning av artikel 5.1.**

Domstolen noterade att Zs begäran om att beslutet att inte frige henne skulle upphävas och hennes efterföljande överklagande hade avslagits. Den inledande omprövningen i förvaltningsdomstolarna hade pågått i två månader och tio dagar. Domstolen noterade att förfarandet inte hade avsett några komplexa frågeställningar och att de förvaltningsdomstolar som prövade Zs mål skulle ha kunnat konstatera att det saknades tillräcklig rättslig grund för att frihetsberöva henne. Det turkiska rättssystemet hade där-

för inte tillhandahållit Z ett rättsmedel som gav hennes möjlighet att få en snabb rättslig prövning av frihetsberövandet. **Domstolen fann därför enhälligt att det skett en kränkning även av artikel 5.4.**

När det gällde förhållandena på förläggningen noterade domstolen att Z inte förmått lägga fram tillräcklig bevisning för sina påståenden om dålig kvalitet på mat och dricksvatten och hur det påverkat hennes hälsa. Det förhållandet att det inte fanns möjlighet till fysisk träning gav inte upphov till en fråga enligt artikel 3, eftersom Z inte hade hållits inomhus hela tiden. När det gällde hygienförhållandena var det endast toaletternas tillstånd som kunde kritiseras. Även om Z kunde få vistas i förvaret under lång tid var förhållandena inte så allvarliga att de föll inom tillämpningsområdet för artikel 3. **Domstolen fann därför enhälligt att det i detta hänseende inte hade skett någon kränkning av artikel 3.**

HÄNVISNINGAR

Artikel 3 - utvisning

N.A. /. U K, dom 2008-07-17 (jfr nr 8/08)

Said /. Nederländerna, dom 2005-07-05 (jfr nr 7/05)

Abdolkhani o. Karimnia /. Turkiet, dom 2009-09-22

Jabari /. Turkiet, dom 2000-07-11

Artikel 5.1 och 5.4

Abdolkhani o. Karimnia /. Turkiet, dom 2009-09-22

De Wilde, Ooms o. Versyp /. Belgien, dom 1971-06-18

Stoichkov /. Bulgarien, dom 2005-03-24 (jfr nr 4/05)

Vachev /. Bulgarien, dom 2004-07-08

Khudyakova /. Ryssland, dom 2009-01-08

Kadem /. Malta, dom 2003-01-09 (jfr nr 1/03)

Artikel 3 – undermåliga förhållanden

Dougoz /. Grekland, dom 2001-03-06

Kalashnikov /. Ryssland, dom 2002-07-15 (jfr nr 8/02)

Hussun m.fl. mot Italien

(Ansökningar 10171/05 m.fl., dom den 19 januari 2010)

Domen finns endast på franska.

Fullmakter kunde inte godtas och varken advokater eller domstolen kunde få kontakt med de klagande och det var inte berättigat att fortsätta prövningen av klagomålen. Domstolen avskrev därför samtliga klagomål utom ett där det slogs fast att det inte skett någon kränkning av artikel 34.

De senaste åren har Italien ställts inför miljoner invandras ankomst. Dessa har delvis kommit från Libyen sökande efter bättre ekonomiska levnadsförhållanden. En stor del av flyktingarna har sänts till ön Lampedusa. Invandrarna saknar ofta identitetshandlingar och de har även ofta svårt att kommunicera med de italienska myndigheterna på grund av språksvårigheter. Invandrarna tas emot i förläggningar för tillfällig vistelse. Somliga försöker fly för att illegalt ta sig in i Italien eller något annat land i Europa. De italienska myndigheterna står inför stora svårigheter i både administrativt och praktiskt hänseende.

De klagande i målet är 84 personer som kom till ön Lampedusa från Libyen i mars 2005 tillsammans med omkring 1 200 andra personer. De flesta av de klagande tycktes vara palestinier men det fanns också irakier, algerier, jordanier, marockaner och en tunisier. De hade som tusentals andra flykting kommit med osäkra fartyg, utan identitetshandlingar och de placerades i de tillfälliga förläggningarna. I slutet av mars anmodade de en advokat att företräda dem. Kort därefter flydde många av dem från förläggningen. De klagande kunde delas in i tre grupper med hänsyn till vad som senare hände dem.

Var 57 av dem befann sig var helt okänt. Europadomstolen hade inte tillgång till annat än ansökningshandlingarna, vissa av dem ofullständiga, och det fanns allmänt sett inte några uppgifter om när och var advokatens fullmakt hade skrivits under. En andra grupp av flyktingar om 14 personer hade utvisats i början av april 2005 sedan tingsrätten hade hört var och en av dem i närvaro av en advokat och en tolk. De återstående 13 klagandena hade släppts fria när tidsfristen för att hålla dem kvar på förläggningen hade löpt ut och deras advokat hade förlorat kontakten med alla utom en av dem. Eftersom regeringen hade ifrågasatt äktheten av de fullmakter som några av advokaterna hade företett beslöt domstolen att det skulle göras en undersökning av handstilen på de fullmakter som lämnats av de 57 personer som man inte visste var de befann sig. Undersökningen visade att åtminstone 34 fullmakter var skrivna och undertecknade av samma person. Advokaterna drog därefter tillbaka klagomålen för 22 personer. – I Europadomstolen åberopades artiklarna 2, 3, 13, 34 och artikel 4 i protokoll nr 4 (förbudet mot kollektiv utvisning). De klagade över den risk de skulle utsättas för om de utvisades till Libyen, över avsaknaden av ett effektivt rättsmedel för att klaga över utvisningsbesluten, den kollektiva utvisningen och över att de hindrats när det gällde klagomålen till domstolen.

Europadomstolen prövade först klagomålen enligt artiklarna 2, 3 och 13 samt artikel 4 i protokoll nr 4 från de 57 vars vistelse var okänd och de 14 som hade utvisats. När det gällde de 57 personerna som man inte visste var de befann sig noterade domstolen att ett stort antal av deras fullmakter skrivits och undertecknats av en och samma person. Detta motsade uppgifterna om att en advokat hade tagit emot underskrifterna från en ”verklig och fysiskt existerande person”. När det gällde de 14 personer som utvisats till Libyen noterade domstolen att utvisningsbesluten hade bekräftats för var och en av dem av tingsrätten efter en förhandling, där både en advokat och en tolk varit närvarande. Domstolen noterade att även vissa av fullmakterna i dessa fall var tveksamma. I vart fall hade de juridiska biträdena förlorat kontakten med de klagande och domstolen kunde därför inte få några fler uppgifter om någon av dem, t.ex. var i Libyen de befann sig eller hur de tagits emot av de libyska myndigheterna. Mot denna bakgrund fann domstolen att det inte var berättigat att fortsätta prövningen av klagomålen. **Domstolen beslöt därför enhälligt att avskriva klagomålen i här aktuella avseenden.**

När det sedan gällde klagomålen enligt artikel 34 från de 57 vars vistelse var okänd, de 14 som utvisats och de 13 som hade släppts fann domstolen att det, med ett undantag, på samma skäl som i det föregående inte var berättigat att fortsätta prövningen. **Domstolen beslöt därför enhälligt att avskriva klagomålen i det här aktuella avseendet.**

I det återstående fallet, som avsåg ett klagomål från KM, fanns det ingen tveksamhet när det gällde fullmakten. KM hade också fortsatt att hålla kontakt med sin advokat. Domstolen konstaterade att det inte fanns några tecken på att de nationella myndigheterna skulle ha försökt hindra KM att ge in sitt klagomål till domstolen eller att de försökt göra hans klagomål ineffektivt. **Domstolen fann därför enhälligt att det inte skett någon kränkning av artikel 34.**

HÄNVISNINGAR

Artiklarna 2, 3, 13 och artikel 4 i protokoll nr 4

Siyamet Kapan ./ Turket, kommissionens beslut DR 88-B, p. 17.

Ali ./ Schweiz, dom 1998-08-05

Tubajika ./ Nederländerna, beslut 2009-06-30

Artikel 34

Akdivar m.fl. ./ Turket, dom 1996-09-16

Aksoy ./ Turket, dom 1996-12-18

Kurt ./ Turket, dom 1998-05-25

Laranjeira Marques da Silva mot Portugal
(Ansökan nr 16983/06, dom den 19 januari 2010)
Domen finns endast på franska.

Domstols underlåtenhet att motivera tillämpligheten av försvårande omständigheter i brottmål innebar en kränkning av artikel 6.1. Fällande dom för att vid publicering av artiklar ha brutit mot förundersökningssekretess och för förtal innebar kränkningar av artikel 10.

Klaganden, S, är portugisisk medborgare, född 1963, och bor i Leiria i Portugal. S var redaktör för den regionala veckotidningen NL och han skrev den 11 februari 2000 en artikel om ett brottmål mot J, som var en välkänd läkare och politiker i regionen. Målet gällde sexuella övergrepp mot en patient. Några dagar senare skrev han ytterligare en artikel i ämnet med förtydligande av vissa fakta, liksom en efterlysning av uppgifter om andra möjliga händelser av liknande art avseende J. S åtalades för en överträdelse av "segredo de Justiça" (brott mot förundersökningssekretessen) och för förtal av J. Den lokala domstolen i Leiria anförde i dom den 21 december 2004 att S hade gått utanför sitt ansvar som journalist, när han genom sin artikel hade spridit misstankar mot J och genom att han utan berättigande hade insinuerat att J hade begått liknande handlingar mot andra offer. S befanns skyldig till brott mot "segredo de Justiça" och till två fall av förtal. Brotten bedömdes som grova, eftersom J var förtroendevald. S dömdes till 500 dagsböter samt till att betala skadestånd till J om 5 000 EUR. I överklagande ifrågasatte S den fällande domen avseende "segredo de Justiça" på grund av att han hade fått tillgång till informationen i fråga på laglig väg. När det gällde de två fallen av förtal hävdade S att han helt enkelt hade utövat sin rätt till yttrandefrihet och att hans artiklar var baserade på fakta. Artiklarna avsåg dessutom ett ämne av allmänt intresse. Slutligen hävdade han att den försvårande omständigheten, enligt brottsbalken, inte var tillämplig i hans fall, eftersom som Js agerande inte hade utförts inom ramen för hans politiska uppdrag. Court of Appeal ogillade överklagandet i november 2005. S lämnade sedan, utan framgång, in ett konstitutionellt överklagande. Han ansökte därefter hos Högsta domstolen om tillämpning av ett extraordinärt rättsmedel för att uppnå harmonisering av rättspraxis. Ansökningen avvisades. - I Europadomstolen åberopade S artikel 6.1 och klagade över att Court of Appeal inte hade prövat den åberopade grunden att den försvårande omständigheten enligt brottsbalken inte var tillämplig. Han åberopade även artikel 10 och anförde där att hans yttrandefrihet hade kränkts när han fälldes för förtal.

Europadomstolen fann följande.

Artikel 6.1

Även om domstolar är skyldiga att motivera sina beslut, uppställer artikel 6 i princip inte något krav på överprövningsinstanser att i detalj svara på varje argument utan de kan göra skälen för det överklagade beslutet till sina. En fråga huruvida en försvårande omständighet är tillämplig eller ej kan dock som regel inte avvisas i tysthet utan motivering. Domstolen ansåg därför att ett klart och tydligt svar hade krävts i det aktuella fallet. Eftersom inget sådant svar hade lämnats var det omöjligt att veta om Court of Appeal helt enkelt hade bortsett från förhållandet i fråga eller om den hade velat avslå och på vilka grunder. **Domstolen fann därför enhälligt att det hade skett en kränkning av artikel 6.1.**

Artikel 10

När det gällde den fällande domen avseende brott mot "segredo de justiça" delade domstolen inte klagandens uppfattning att myndigheternas ingripande i hans yttrandefrihet inte hade varit "föreskrivet i lag", på grund av att det inte hade varit förutsebart. Mot bakgrund av de portugisiska domstolarnas rättspraxis på området, kunde S ha förutsett de rättsliga konsekvenserna av att publicera de aktuella artiklarna. Det var dessutom ostridigt att intrånget gjorts i det legitima syftet att skydda god rättskip-

ning och andras anseende. Domstolen påpekade att varken syftet att skydda utredningen eller strävan att skydda andra personers goda rykte kunde väga tyngre än allmänhetens intresse av att få information om vissa brottmål som fördes mot politiker. Domstolen betonade att det i klagandens fall inte fanns något belägg för skadliga effekter på utredningen - vilken just hade avslutats vid den tidpunkt då den första artikeln publicerades - eller för ett brott mot oskuldspresumtionen. Slutligen fanns det ingenting som tydde på att den fällande domen mot S hade bidragit till att skydda andras rykte. Den fällande domen hade därmed i denna del inneburit ett oproportionerligt intrång i Ss yttrandefrihet som inte svarade mot ett trängande samhällsbehov. **Domstolen fann därför enhälligt att det i detta hänseende hade skett ett brott mot artikel 10.**

Beträffande den fällande domen för förtal konstaterade domstolen att intrånget hade stöd i lag och ett legitimt syfte, nämligen att skydda andras rykte och rättigheter i den mening som avses i artikel 10.2. Det återstod därför att pröva om intrånget varit nödvändigt i ett demokratiskt samhälle. Domstolen godtog att de omtvistade artiklarna hade behandlat frågor av allmänt intresse, eftersom allmänheten har rätt att få information om utredningar rörande politiker, inklusive utredningar som inte har något samband med dessas politiska verksamhet. Vidare kunde de frågor som behandlades i den nationella domstolen diskuteras när som helst i pressen och av allmänheten. När det gällde de två artiklarnas karaktär, påpekade domstolen att S, trots att han antagit en kritisk hållning gentemot den tilltalade, helt enkelt hade förmedlat uppgifter om det aktuella brottmålet. Domstolen konstaterade i det sammanhanget att det inte var dess uppgift eller de nationella domstolarnas uppgift att avgöra på vilket sätt pressen skulle rapportera i den här situationen. I den andra artikeln hade S inte bara rapporterat fakta utan dessutom som en ”redaktörens anmärkning” gjort ett uttalande som snarast var ett värdeomdöme med en viss grad av kritik mot den anklagade. De nationella domstolarna hade huvudsakligen lagt detta uttalande till grund för den fällande domen. Europadomstolen var av den uppfattningen att ”redaktörens anmärkning”, utan hinder av att en mening närmast var att se som ett värdeomdöme, hade tillräckligt faktaunderlag i det vidare sammanhang som mediebevakningen av fallet innebar. Följaktligen, trots att de skäl som de nationella domstolarna angett för den fällande domen hade varit relevanta, hade myndigheterna inte visat på några tvingande sociala skäl som berättigade ingreppen i klagandens yttrandefrihet. Domstolen noterade vidare att de påföljder som S fått hade varit oproportionerliga och att de lätt kunde hindra utövandet av pressfriheten. **Domstolen fann därför med fem röster mot två att det i detta hänseende hade skett en kränkning av artikel 10.**

Skiljaktiga meningar

Den portugisiska domaren Cabral Barreto och den litauiska domaren Jočienė lämnade en gemensam skiljaktig mening. De ansåg att de portugisiska myndigheternas intrång i Ss yttrandefrihet hade varit nödvändigt i ett demokratiskt samhälle för att skydda Js rykte och rättigheter. De ansåg inte heller att de påföljder som S fått, böter och skadestånd, var för höga och att de inte påverkade proportionaliteten av intrånget enligt artikel 10. De ansåg därför att det inte hade skett någon kränkning av artikel 10 i förtalsdelen.

HÄNVISNINGAR

Artikel 6.1

Ruiz Torija ./ Spanien, dom 1994-12-09

Hiro Balani ./ Spanien, dom 1994-12-09

Higgins m.fl. ./ Frankrike, dom 1998-02-19

Van de Hurk ./ Nederländerna, dom 1994-04-19

Helle ./ Finland, dom 1997-12-19

García Ruiz ./ Spanien, dom (GC) 1999-01-21

Artikel 10

Campos Dâmaso ./ Portugal, dom 2008-04-24

Roseiro Bento ./ Portugal, beslut 2004-11-30

Chauvy m.fl. ./ Frankrike, dom 2004-06-29 (jfr nr 7/04)

Cantoni ./ Frankrike, dom 1996-11-15
 Worm ./ Österrike, dom 1997-08-29
 Fressoz o. Roire ./ Frankrike, dom (GC) 1999-01-21
 Tourancheau o. July ./ Frankrike, dom 2005-11-24
 Bladet Tromsø o. Stensaas ./ Norge, dom (GC) 1999-05-20
 Bergens Tidende m.fl. ./ Norge, dom 2000-05-02
 Cumpana o. Mazare ./ Rumänien, dom (GC) 2004-12-17 (jfr nr 1/05)

**Xavier Da Silveira mot Frankrike
 (Ansökan nr 43757/05, dom den 21 januari 2010)
 Domen finns endast på franska.**

Vid husrannsakan och beslag hos advokat med bostad och tillfällig praktik i Frankrike iakttogs inte tillbörlig försiktighet och advokatens invändningar hörsammades inte. Sammantaget med avsaknaden av ett effektivt rättsmedel som kunde leda till ogiltigförklaring ledde händelsen till en kränkning av artikel 8.

X, som har både franskt och brasilianskt medborgarskap, är verksam som advokat huvudsakligen i Oporto i Portugal. Han har emellertid en bostad i Châteauneuf-en-Thymerais i Frankrike, där han också utövar sin verksamhet tillfälligtvis. I samband med en utredning, avseende en eller flera okända personer misstänkta för bedrägeri samt för insamling och dataregistrering av uppgifter som visade enskildas religiösa övertygelse, genomfördes den 15 juni 2005 en husrannsakan i Xs franska hem och vissa föremål beslagtogs. Detta gjordes trots att X motsatte sig det och upplyste utredarna om att han var en advokat registrerad i ett EU-land. Han visade polisen ett visitkort där det stod att han var advokat och att han hade adresser i Portugal och Frankrike. Han visade vidare olika handlingar som visade att de aktuella lokalerna var hans faktiska bostad i Frankrike. Han upplyste poliserna om att presidenten för advokatsamfundet i Chartres hade blivit informerad om situationen och att denne förklarar sig beredd att närvara vid husrannsakingen i enlighet med gällande bestämmelser, artikel 56-1 i rättegångsreglerna, avseende undersökning av advokaters bostäder men till ingen nytta. X gav in två ansökningar om att återfå de beslagtagna föremålen till undersökningsdomaren. Han fick emellertid avslag på båda med motiveringen att han vid husrannsakingen inte hade kunnat förete någon offentlig handling som bortom allt tvivel visade att han var advokat. X gav därefter in ytterligare en begäran till den domare som var ansvarig för ”frihet och häktning”, JLD, om att återfå de beslagtagna föremålen och handlingarna och han begärde då också att protokollen från rannsakingen och andra handlingar som hörde ihop med den skulle förstöras. Hans begäran förklarades inadmissible, eftersom denne domare fann att han kunde ingripa endast om en invändning hade rests av presidenten för advokatsamfundet eller dennes representant under husrannsakingen i en advokats kontor eller hem och att det i det förevarande fallet inte hade varit någon sådan person närvarande. Till sist begärde X omprövning i appellationsdomstolen i Paris men även den förklarades inadmissible, eftersom X varken var part i målet eller ett vittne företrädd av en advokat. – I Europadomstolen åberopade X huvudsakligen artikel 8 och klagade över intrånget i hans rätt till respekt för sitt hem och över avsaknaden av ett effektivt rättsmedel för att ifrågasätta husrannsakingen och beslagen.

Europadomstolen konstaterade att det var dess uppgift att pröva om intrånget i Xs rättigheter som hade stöd i lag och som hade ett legitimt syfte, nämligen att förhindra brott, var proportionerligt i förhållandet till det som skulle uppnås och om X hade haft tillgång till ett effektivt rättsmedel. Domstolen noterade att husrannsakingen hade skett i Xs bostad som advokat och inte som privatperson. Detta innebar en viktig skillnad, eftersom genomsökningar och beslag i en advokats hem kunde bryta det yrkesmässiga förtroende som är så viktigt för förhållandet mellan en advokat och hans klient. Det hade därför varit absolut nödvändigt att åtgärderna omgärdades av särskilda skyddsåtgärder. Att X var advokat och

innehavare av de aktuella lokalerna hade varit klart redan när husrannsakningen inleddes. Trots det hade han inte fått någon nytta av de särskilda skyddsåtgärder som advokater ges enligt artikel 56-1 och detta trots att det inte krävdes att han skulle vara registrerad i ett nationellt advokatsamfund för att få det aktuella skyddet. Bestämmelserna gjorde inte någon skillnad på advokater som utövade sin verksamhet regelbundet eller tillfälligt och en sådan skillnad skulle i vart fall inte ha varit förenlig med artikel 8. Även om man antog att det funnits en tvekan i fråga om X verkligen var advokat, var omständigheterna sådana att myndigheterna borde ha gått fram med stor försiktighet och de borde ha kontrollerat hans uppgifter så snart som möjligt innan de genomsökte hans hem. X hade inte bara förvägrats de särskilda skyddsåtgärderna som han var berättigad till utan härtill kom att han inte vid något tillfälle hade blivit anklagad eller misstänkt för att ha begått ett brott som hade samband med utredningen. Domstolen kontrollerade härefter om X hade haft tillgång till ett effektivt rättsmedel och fann att han inte hade det, eftersom inget av de medel han förgäves hade använt sig av i själva verket hade varit tillgängliga för honom enligt lagen. Klagomål till JLD var endast tillgängligt för presidenten i advokatsamfundet och en av frågorna i det förevarande målet var just att presidenten eller hans representant inte varit närvarande vid husrannsakningen. Inte heller i Parisdomstolen hade X haft rätt att klaga och ett klagomål till kassationsdomstolen skulle inte heller ha fått någon framgång. Myndigheternas argument att X kunde ha fått skadestånd om han väckt en talan mot staten övertygade inte domstolen: utgången av en sådan talan var ytters oviss och framför allt skulle X inte ha kunnat få det han önskade, vilket var att få husrannsakningen ogiltigförklarad. **Domstolen fann därför enhälligt att det skett en kränkning av artikel 8.**

HÄNVISNINGAR

Crémieux ./ Frankrike, dom 1993-02-25
 Roemen o. Schmit ./ Luxembourg, dom 2003-02-25 (jfr nr 3/03)
 Funke ./ Frankrike, dom 1993-02-25
 Miaillhe ./ Frankrike, dom 1993-02-25
 Klass m.fl. ./ Tyskland, dom 1978-09-06
 Lambert ./ Frankrike, dom 1998-08-24
 Matheron ./ Frankrike, dom 2005-03-29 (jfr nr 4/05)
 André m.fl. ./ Frankrike, dom 2008-07-24
 Niemietz ./ Tyskland, dom 1992-12-16
 Fressoz o. Roire ./ Frankrike, dom (GC) 1999-01-21

Aizpurua Ortiz m.fl. mot Spanien
(Ansökan nr 42430/05, dom den 2 februari 2010)
Domen finns endast på franska.

Högsta instansens godkännande av att rätt till tilläggspension som förelåg enligt ett kollektivavtal ändrades, genom ett nytt kollektivavtal som träffats utan att de pensionerade varit representerade, och ersattes med ett engångsbelopp kränkte inte artikel 1 i protokoll nr 1.

A och 55 andra spanska medborgare arbetade tidigare för ett bolag fram till det att de slutade med en förtida pension. De fick då en tilläggspension i enlighet med bestämmelserna i ett kollektivavtal som ingåtts 1983. Enligt avtalet fick tidigare anställda som påbörjat sin anställning hos bolaget före 1984 en årlig tilläggspension fram till det att de fyllde 65 år. Betalningarna av tilläggspensionen avbröts 1994 och de klagande väckte talan i domstol som dömde till deras fördel. 1983 års kollektivavtal ersattes av ett nytt avtal som trädde i kraft den 1 januari 2000. Enligt detta avtal skulle tidigare anställda som fått tilläggspension få ett engångsbelopp motsvarande tre månadsbelopp beräknat efter bolagets utbetalningar 1994 och med hänsyn till var och ens ålder. De klagande väckte talan i arbetsdomstol som delvis gav dem rätt. Sedan bolaget överklagat avslög Högsta domstolen de klagandes yrkanden med motiveringen att rättigheter som utgått enligt ett kollektivavtal kan upphöra om de ändras av ett efterföl-

jande kollektivavtal. – I Europadomstolen åberopade A m.fl. artikel 1 i protokoll nr 1 och klagade över att de blivit fråntagna sin tilläggspension på grund av ett kollektivavtal som tecknats mellan bolaget och representanter för den aktuella arbetsstyrkan som inte hade behörighet att företräda dem och deras intressen.

Europadomstolen konstaterade inledningsvis att klagomålen inte kunde prövas för nio personer som avlidit innan målet anhängiggjorts i domstolen och där advokaterna hade väckt talan för deras räkning och där ingen anhörig förklarat sig vilja fullfölja talan. Fyra fall kunde inte prövas eftersom advokaterna i fråga saknade fullmakter. Domstolen erinrade härefter om att den tidigare funnit att en pensionsrätt som grundades på en anställning under vissa omständigheter kunde anses som en egendomsrätt, särskilt när en arbetsgivare hade gjort ett mer allmänt åtagande att betala pension på villkor som kunde anses som en del av anställningsavtalet. I det förevarande målet hade de klagandes rätt till tilläggspension erkänts enligt ett kollektivavtal och de hade också faktisk erhållit pensionen fram till dess att bolaget avbröt utbetalningarna. Med hänsyn även till de åtgärder som de klagande vidtagit fann domstolen att de hade en berättigad förväntan om att även fortsättningsvis få utbetalning av pensionstillägget. Rätten till pensionstillägg utgjorde därför en egendom som omfattades av artikel 1 i protokoll nr 1.

Domstolen framhöll att statens skyldigheter enligt artikel 1 i protokoll nr 1 att vidta nödvändiga åtgärder för att skydda egendomsrätten, även när det gällde tvister mellan privata personer, inte sträckte sig så långt som till att överta åtaganden som gjorts av ett bolag som inte längre kunde betala pension till sina tidigare anställda. I det aktuella fallet hade Högsta domstolen godkänt det ifrågasatta kollektivavtalet genom ett slutligt avgörande som meddelats efter det att parternas bevisning hade prövats och på grund av fastställd praxis. Högsta domstolen hade poängterat att den spanska lagstiftningen hade försökt skapa ett system där friheten att träffa kollektivavtal tog över åtaganden som gjorts enligt tidigare kollektivavtal. Högsta domstolen hade vidare konstaterat att det senare kollektivavtalet inte helt hade uteslutit rättigheterna enligt det tidigare avtalet utan hade ersatt dem med betalningen av en klumpsumma och att förändringen hade gjorts mot bakgrund av bolagets finansiella svårigheter. Europadomstolen fann att det ifrågasatta intrånget i de klagandes egendomsrätt hade syftat till att tillgodose ett allmänt intresse, nämligen att säkerställa bolagets och dess borgenärs finanser samt att skydda selsättningen och rätten att träffa kollektivavtal. Domstolen kunde inte finna att de klagande hade diskriminerats i förhållande till bolagets nuvarande personalstyrka. Det var inte domstolens sak att sätta sig i stället för de nationella domstolarna och pröva Högsta domstolens tolkning av den spanska lagstiftningen eller att pröva om den nationella lagstiftningen var förenligt med gemenskapsrätten. Domstolen fann inget som tydde på att Högsta domstolens beslut hade varit godtyckligt eller att det lagt en oproportionerlig börda på de klagande. Mot den bakgrunden och med hänsyn till det vida handlingsutrymme som staten har när det gäller utformningen av social och ekonomisk politik hade Högsta domstolens avgörande inte inneburit ett oproportionerligt intrång i de klagandes egendomsrättigheter. **Domstolen fann därför med sex röster mot en att det inte hade skett någon kränkning av artikel 1 i protokoll nr 1.**

Skiljaktig mening

Den nederländske domaren Egbert Myjer var skiljaktig och anförde bl.a. följande. Han fann det orättvist och ställde frågan om det verkligen är riktigt att pensionerade löntagare fråntas en rätt till tilläggspension, som de erhållit 1983 och som bekräftats i kollektivavtal, genom ett nytt kollektivavtal som träffas mellan anställda som är verksamma i ett bolag och bolaget utan att de som pensionerats blir involverade eller representerade i förhandlingarna om det nya avtalet. Pensionärer är en sårbar grupp vilket visas genom att de inte har tillgång till något rättsmedel för att försvara sina berättigade intressen. De borde därför få ett förstärkt rättsligt skydd när man försöker införa begränsningar i deras pensionsrätter, särskilt när, som i det förevarande fallet, ett privat företag försöker undanröja sina pensio-

närers rättigheter till tilläggspension genom att förhandla fram ett nytt kollektivavtal endast med de för tillfället verksamma löntagarna i bolaget.

HÄNVISNINGAR

Artikel 1 i protokoll nr 1 – tillämplighet

Laloyaux ./ Belgien, beslut 2006-03-09

Sture Stigson ./ Sverige, kommissionens beslut 1988-07-13

Aunola ./ Finland, beslut 2001-03-15

Artikel 1 i protokoll nr 1 – i sak

Demir o. Baykara ./ Turkiet, dom (GC) 2008-11-12 (jfr nr 10/08)

Evaldsson m.fl. ./ Sverige, dom 2007-02-13 (jfr nr 2/07)

Anheuser-Busch Inc. ./ Portugal, dom (GC) 2007-01-11 (jfr nr 1/07)

Basque Nationalist Party – Iparralde Regional Organisation ./ Frankrike, dom 2007-06-07

Gascón Moreno./ Spanien, beslut 2002-10-01

Kadluczka mot Polen

(Ansökan nr 31438/06, dom den 2 februari 2010)

Krosta mot Polen

(Ansökan nr 36137/04, dom den 2 februari 2010)

Domarna finns endast på engelska.

Det saknades möjlighet att få rättslig prövning av ett beslut från en fond om ersättning för tvångsarbete som utförts under andra världskriget. Därmed kränktes rätten att få tillgång till domstolsprövning enligt artikel 6.1.

De klagande i målet, J och R är båda polska medborgare. Under andra världskriget deporterades de från Polen till Tyskland där de arbetade som tvångsarbetare på jordbruk fram till befrielsen 1945. R arbetade på samma jordbruk som sin hustru och de fick i april 1945 en dotter. Efter krigsslutet registrerade de dottern som född i Polen i maj 1945 av fruktan för negativa följder av att hon fötts i Tyskland. Under perioden direkt efter kriget träffade Polen inte någon särskild överenskommelse med Tyskland om ersättningar. Till följd av internationella förhandlingar 1998-2000 antogs ett gemensamt uttalande varigenom det inrättades ett skadeståndssystem avseende dem som varit föremål för slaveri eller tvångsarbete i det nazistiska Tyskland. Överenskommelsen införlivades i tysk lagstiftning genom lagen av den 2 augusti 2000 om bildandet av stiftelsen ”Hågkomst, ansvar och framtid”, GFA. I lagens 10 § angavs att partnerorganisationer, inklusive Polska fonden, kunde anförtros bedömningen av skadeståndskrav och utbetalning av berättigade sådana. I juni resp. augusti ansökte J och R om skadestånd pga. tvångsarbetet i Tyskland. J åberopade till stöd för sin ansökan två intyg från en församling och ett jordbrukssällskap liksom en resolution om förstatligande av jordbruket i W. Fondens granskningskommission fann emellertid att dessa dokument inte tillförlitligen visade att J hade arbetat i ett jordbruk som stod under tyskt styre och avslog därför hans ansökan. R ansågs berättigad till ersättning och tillerkändes 1 124,84 EUR. Ett liknande yrkande avseende dottern avslogs emellertid. R överklagade och det fastslogs att barn till föräldrar som deporterats till Tyskland och som utsatts för tvångsarbete var berättigade till ersättning. Enligt dotterns identitetskort hade hon emellertid inte fötts i Tyskland utan i Polen och hon var därför inte berättigad till någon ersättning. J och R begärde inte någon rättslig omprövning av dessa beslut eftersom de nationella domstolarnas uppfattning vid den tiden var att det inte var möjligt att föra talan vare sig i förvaltningsdomstol eller i allmän domstol. Denna praxis ändrades emellertid av Högsta domstolen som den 27 juni 2007 antog en resolution där den uttalade att krav mot Polska fonden avseende nazistförföljelser var civila krav i formell mening och de civila domstolarna fick därför jurisdiktion att pröva sådana krav. – I Europadomstolen klagade J och R framför allt över att det inte funnits någon myndighet som kunnat ompröva fondens vägran att ge dem, dvs. J och Rs dotter, ersättning för tvångsarbetet under kriget. De åberopade artikel 6.1.

Europadomstolen konstaterade att innebörden av klagomålen var att Polska fonden hade gjort en felaktig bedömning av grunderna för deras yrkanden vilket lett till en bristande tillämpning av villkoren att vara berättigad till ersättning i deras fall. Domstolen slog fast att det stod klart att polska staten inte hade någon som helst skyldighet att ersätta orätter som begåtts under andra världskriget av andra stater – dess medborgare hade varit offer och inte förövare. Den aktuella ersättningen hade varit frivillig i den meningen att staten fritt hade kunnat utforma systemet och bestämma omfattningen av förmånerna. När väl ett sådant allmänt system hade antagits och de som ville ha ersättning kunde anses ha uppfyllt de villkor som angavs i GFA och i fondbestämmelserna hade de emellertid en rätt att få betalning från fonden. Domstolen påpekade vidare att beslut att bevilja betalning till sökanden som bodde i Polen av praktiska skäl hade fattats av Polska fonden och den tyska stiftelsen hade inte varit inblandad i någon omprövning av de nu aktuella besluten. Inget av Polska fondens beslutande organ, granskningskommissionen och överklagandekommissionen, kunde anses som en domstol enligt kraven i artikel 6.1. Det fanns t.ex. starka tvivel rörande organens oberoende eftersom deras ledamöter utsågs och avskedades av fondens styrelse. Dessutom hade reglerna för dessa organs verksamhet angetts i förordningar som beslutats av styrelsen. Ledamöterna i de båda kommissionerna hade inte ens haft en varaktig ämbetsperiod. När det till sist gällde skyddet i förfarandet hade kommissionerna inte haft några klara och offentligt tillgängliga förfaranderegler och de hade inte hållit några offentliga förhandlingar. De beslutande organens avgöranden skulle således ha varit föremål för omprövning av en rättslig enhet med full jurisdiktion. Domstolen noterade emellertid att fram till Högsta domstolens resolution av den 27 juni 2007 hade det varit meningslöst för de klagande att försöka väcka en talan, eftersom den möjligheten hade uppkommit först efter det att de gett in sina klagomål till domstolen. Avsaknaden av en möjlighet att få en rättslig prövning av Polska fondens beslut hade skadat de klagandes rätt att få tillgång till domstolsprövning. **Domstolen fann därför enhälligt i båda målen att det skett en kränkning av artikel 6.1.**

HÄNVISNINGAR

Artikel 35 – uttömda rättsmedel

Selmouni ./ Frankrike, dom (GC) 1999-07-28
 Kudla ./ Polen, dom (GC) 2000-10-26
 Scordino ./ Italien (nr 1), dom (GC) 2006-03-29 (jfr nr 4/06)
 Wos ./ Polen, dom 2006-06-08
 Szott-Medyńska ./ Polen, beslut 2003-10-09
 Pachla ./ Polen, beslut 2005-11-08

Artikel 6.1 - tillämplighet

Neves e Silva ./ Portugal, dom 1989-04-27
 Athanassoglou m.fl. ./ Schweiz, dom (GC) 2000-04-06
 Mennitto ./ Italien, dom (GC) 2000-10-05
 Markovic m.fl. ./ Italien, dom 2006-12-14 (jfr nr 1/07)
 Wos ./ Polen, dom 2006-06-08
 Wos ./ Polen, beslut 2005-03-01
 Jakowicz ./ Polen, beslut 2009-10-13
 Kopecký ./ Slovakien, dom (GC) 2004-09-28 (jfr nr 9/04)
 Ass. Naz. Reduci Dalla Prigionia dall'Internamento e dalla Guerra di Liberazione (ANRP) ./ Tyskland, beslut 2007-09-04
 Ernewein m.fl. ./ Tyskland, beslut 2009-05-02
 Broniowski ./ Polen, dom (GC) 2004-06-22 (jfr nr 7/04)
 von Maltzan m.fl. ./ Tyskland, beslut (GC) 2005-03-30 (jfr nr 4/05)
 Epstein m.fl. ./ Belgien, beslut 2008-01-08
 Rolf Gustafsson ./ Sverige, dom 1997-07-01
 Stec m.fl. ./ U K, beslut (GC) 2005-07-06
 Georgiadis ./ Grekland, dom 1997-05-29
 Tsfayo ./ U K, dom 2006-11-14

Artikel 6.1 – i sak

Le Compte, Van Leuven o. De Meyere ./ Belgien, dom 1981-06-23
 Wos ./ Polen, dom 2006-06-08

Wos ./ Polen, beslut 2005-03-01
 Jakowicz ./ Polen, beslut 2009-10-13
 Belilos ./ Schweiz, dom 1988-04-29
 Demicoli ./ Malta, dom 1991-08-27
 Cyprien ./ Turkiet, dom (GC) 2001-05-10

Leandro Da Silva mot Luxemburg
(Ansökan nr 30273/07, dom den 11 februari 2010)
Domen finns endast på franska.

Domstolen godkänner nytt rättsmedel för att klaga över långdragna förfaranden i Luxemburg. Ett mål pågick i fyra år i en instans och trots att dröjsmålen huvudsakligen orsakats av parterna själva hade staten inte organiserat sitt rättssystem så att alla krav enligt artikel 6.1 kunde uppfyllas och det skedde därför en kränkning av den artikeln.

L är portugisisk medborgare men bosatt i Frankrike, där han driver en bilhandel. Han blev inblandad i en omfattande debatt med myndigheterna angående byggandet av en tunnel som utfart från köpcentrum, vilken hindrade infarten till hans företag. I juni 2003 stämde L och hans bolag staten och kommunen och yrkade skadestånd på grund av vanskötsel av förvaltningen. Det efterföljande förfarandet pågick under fyra år i en instans och L blev slutligen utan framgång. Samtliga parter i förfarandet hade orsakat dröjsmål, särskilt genom långa svarstider och trots att domaren vid flera tillfällen hade angett tidsfrister för att svara på motpartens yttrande.– I Europadomstolen klagade L över det utdragna förfarandet och åberopade artikel 6.1.

Europadomstolen erinrade när det gällde frågan om admissibility om att den enligt artikel 35.1 kan pröva ett klagomål endast om frågan utan framgång har väckts på nationell nivå. Det är emellertid också nödvändigt att det då finns ett ”effektivt rättsmedel” i den aktuella staten. Domstolen framhöll att när det gäller klagomål över ett rättsligt förfarandes längd måste den klagande på det nationella planet åtminstone ha tillgång till ett rättsmedel som kan lämna gottgörelse genom skadestånd. Regeringen i Luxemburg har vid upprepade tillfällen yrkat att domstolen skulle förklara klagomål över ett utdraget förfarande för inadmissible med motiveringen att de klagande inte hade använt sig av det rättsmedel för att få ersättning som finns enligt lagen i Luxemburg (1 § i lagen om statens och offentliga myndigheters ansvar av den 1 september 1988). Vid varje tillfälle har domstolen förklarat att vid det tillfälle, när den då aktuella klaganden hade gett in sitt klagomål till domstolen, så hade rättsmedlet i fråga inte fått en tillräcklig grad av rättssäkerhet, för att en klagande skulle vara skyldig att använda sig av det. Det hade inte blivit fastställt att rättsmedlet var effektivt inte bara teoretiskt utan också i praktiken. Regeringen hade nu gjort samma invändning i det förevarande målet och därvid åberopat en dom från den 21 november 2007 i vilken appellationsdomstolen hade tillerkänt det klagande bolaget 15 000 EUR för att det inte fått en prövning inom skälig tid i strid med artikel 6.1. Domstolen konstaterade att den åberopade domen bekräftade att staten kunde hållas ansvarig för underlåtenhet att avgöra nationella mål inom skälig tid. Dessutom var den ersättning som tillerkänts enligt domen jämförlig med de belopp som domstolen själv brukade döma ut i liknande fall. Appellationsdomstolens aktuella dom hade således fastslagit förekomsten av ett rättsmedel som var tillräckligt säkert inte bara i teorin utan också i praktiken, för att en klagande skulle vara skyldig att använda sig av det innan han eller hon ger in ett klagomål över ett långdraget förfarande till Europadomstolen. Appellationsdomstolens dom hade snabbt spritts i juridiska kretsar och domstolen fann att det därigenom fastställda rättsmedlet hade vunnit en sådan rättssäkerhet under andra kvartalet år 2008 och att domen blivit allmänt känd den 1 augusti 2008. Efter den dagen är personer som vill klaga till Europadomstolen över långdragna förfaranden i Luxemburg skyldiga att först ha uttömde det tillgängliga rättsmedlet på nationell nivå. Det kravet gäll-

de emellertid inte L som hade klagat till domstolen redan den 10 juli 2007. Hans ansökan var därför admissible.

I sakfrågan noterade domstolen först att förfarandets längd väsentligen hade orsakats av parterna själva, bl.a. hade L tagit ett år och fyra månader på sig för att svara på motparternas yttrande av den 15 oktober 2003. De rättsliga myndigheterna hade inte orsakat något särskilt dröjsmål. Domstolen erinrade emellertid om att artikel 6.1 kräver att staterna organiserar sina rättssystem på ett sådant sätt att deras domstolar kan uppfylla alla kraven i artikeln, däribland skyldigheten att garantera var och en rätt att få ett slutligt beslut inom skälig tid. Trots det förhållandet att domaren i målet vid flera tillfällen hade angett tidsfrister hade målet pågått i fyra år i en enda instans. En så lång tid kunde inte anses skälig. **Domstolen fann därför enhälligt att det skett en kränkning av artikel 6.1**

HÄNVISNINGAR

Admissibility

Mifsud /. Frankrike, beslut (GC) 2002-09-11
 Berlin /. Luxemburg, beslut 2002-05-07
 Rezette /. Luxemburg, dom 2004-07-13
 Dattel /. Luxemburg, dom 2005-08-04
 Casse /. Luxemburg, dom 2006-04-27
 Jakubowska /. Luxemburg, beslut 2006-09-28
 Lemmer o. Neiertz /. Luxemburg, beslut 2007-05-22
 Electro Distribution Luxembourgeoise (E.D.L.) S.A. /. Luxemburg, dom 2007-07-31
 Shore Technologies /. Luxemburg, dom 2008-07-31
 Kudla /. Polen, dom (GC) 2000-10-26
 Hartman /. Tjeckien, dom 2003-07-10
 Scordino /. Italien, beslut 2003-03-27
 Riccardi Pizzati /. Italien, dom (GC) 2006-03-29 (jfr nr 4/06)
 Broca o. Texier-Micault /. Frankrike, dom 2003-10-21
 Di Sante /. Italien, beslut 2004-06-24
 Depauw /. Belgien, beslut 2007-05-15
 Dumas /. Frankrike, beslut 2002-04-30

Artikel 6.1 i sak

Frydlender /. Frankrike, dom (GC) 2000-06-27
 Duclos /. Frankrike, dom 1996-12-17

Syngelidis mot Grekland

(Ansökan nr 24895/07, dom den 11 februari 2010)

Domen finns endast på engelska.

Grekiska parlamentets vägran, att upphäva en kvinnas parlamentariska immunitet för åtal i ett mål om brott mot fastställd umgängesrätt med barn, innebar en kränkning av artikel 6.1.

S är grekisk medborgare och bosatt i Aten. Han var gift med M, som var ledamot i det grekiska parlamentet. Sedan deras äktenskap brutit samman år 2004 träffade S och M en överenskommelse om vårdnad och umgänge beträffande sin gemensamme son född 2004. Överenskommelsen fastställdes av domstol i januari 2005. Pojken skulle bo hos modern och S skulle ha rätt till umgänge. Två månader senare väckte M talan mot S för att ha placerat en säkerhetsvakt utanför hennes hus men hon fick avslag i både första och andra instans. Eftersom S vid ett flertal tillfällen inte fick umgänge med sonen i enlighet med vad domstolen fastställt väckte han ett enskilt åtal mot M i oktober 2005 och begärde ett skadestånd om 10 EUR för den ideella skada han lidit genom att hon brutit deras överenskommelse. Åklagaren i Högsta domstolen hänvisade målet till presidenten för det grekiska parlamentet för att få Ms parlamentariska immunitet upphävd. Parlamentets etiska kommitté uttalade i yttrande i november 2006 att immuniteten inte borde upphävas men gav ingen närmare motivering. I december samma år

beslöt parlamentets majoritet utan motivering att vägra upphäva immuniteten. Under 2007 gav S in ytterligare två enskilda åtal mot M på grund av att hon brutit mot ett nytt domstolsbeslut i fråga om umgängesrätten. I domstolsbeslutet angavs att M skulle betala böter om hon bröt mot bestämmelserna i beslutet. En ny begäran om att Ms immunitet skulle upphävas hänvisades till parlamentets etiska kommitté, som i maj 2008 avslog begäran med motiveringen att den i princip var densamma som vid det tidigare tillfället. – I Europadomstolen åberopade S artikel 6.1 och artikel 14 och klagade över det grekiska parlamentets vägran att upphäva hans f.d. hustrus parlamentariska immunitet. Han hävdade att beslutet kränkte hans rätt att få tillgång till domstolsprövning.

Europadomstolen godtog inte regeringens invändning att det inte kunde ha skett en kränkning av Ss rätt till domstolsprövning, eftersom det fanns andra rättsmedel tillgängliga än att väcka ett enskilt åtal och begära skadestånd. När det gällde det aktuella förfarandets civila natur erinrade domstolen om att konventionen inte ger någon rätt i sig att få en tredje person åtalad eller dömd för en brottslig gärning. För att falla in under konventionen måste en rättighet var oskiljbar från utövandet av en rättighet enligt inhemsk lag att väcka ett civilmål även om det bara avser en symbolisk ersättning eller att skydda en civil rättighet som t.ex. ett gott rykte. S talan i det nationella målet avsåg skadestånd för den ideella skada han lidit genom ex-hustruns påstådda brott mot domstolens beslut om fastställande av umgängesrätten och således inte en reglering av umgängesrätten. Artikel 6 var därför tillämplig. Domstolen erinrade om att när det nationella rättssystemet tillhandahåller ett rättsmedel till enskilda har staten en skyldighet att säkerställa att den person som använder sig av rättsmedlet tillförsäkras de grundläggande rättigheterna enligt artikel 6. Domstolen noterade vidare att mot bakgrund av artikel 6 tillät den grekiska konstitutionen parlamentet att vägra upphäva immuniteten för ett åtal endast när de gärningar som åtalet grundades på hade ett klart samband med parlamentarisk verksamhet. I det aktuella målet hade det inte funnits något tänkbart samband mellan å ena sidan Ms påstådda underlåtenhet att följa den umgängesöverenskommelse som hon träffat med sin f.d. make och som fastställts av domstol och å andra sidan hennes uppgifter som parlamentsledamot. Dessutom hade parlamentets etiska kommitté inte angett vilken bestämmelse som utgjort grund för att vägra upphäva immuniteten på det sätt som angavs i parlamentets föreskrifter. Avsaknaden av argument som visade kommitténs motivering hade gjort det omöjligt för S att få veta grunden för beslutet. Domstolen fäste också avseende vid det förhållandet att parlamentets ifrågasatta bedömning hade skapat en obalans i behandlingen av S och M, eftersom den senare kunnat väcka ett enskilt åtal mot S. **Domstolen fann därför med sex röster mot en att det skett en kränkning av artikel 6.1.**

Skiljaktig mening

Den grekiske ad hoc-domaren Spyridon Flogaitis lämnade en skiljaktig mening. Han ansåg i korthet följande. Vissa speciella särdrag i den grekiska brottslagstiftningen gjorde att han inte kunde godta att det ifrågasatta förfarandet var civilt till sin natur. Han ansåg därför att artikel 6.1 inte var tillämplig. Enligt hans mening borde klagomålet därför ha förklarats inadmissible.

HÄNVISNINGAR

Admissibility

Artikel 6.1 – tillämplighet

Perez ./ Frankrike, dom (GC) 2004-02-12 (jfr nr 2 /04)

Gorou ./ Grekland (nr 2), dom (GC) 2009-03-20 (jfr nr 4/09)

Gorraiz Lizarraga m.fl. ./ Spanien, dom 2004-04-27 (jfr nr 5/04)

Uttömt inhemskt rättsmedel

Yaşa ./ Turkiet, dom 1998-09-02

Riad o. Idiab ./ Belgien, dom 2008-01-24 (jfr nr 2/08)

Wiktorko ./ Polen, dom 2009-03-31 (jfr nr 4/09)

Artikel 6.1 – i sak

Kart ./ Turkiet, dom (GC) 2009-12-03 (jfr nr 11/09)

Brualla Gómez de la Torre ./ Spanien, dom 1997-12-19

Saez Maeso ./ Spanien, dom 2004-11-09 (jfr nr 10/04)
 Waite o. Kennedy ./ Tyskland, dom (GC) 1999-02-18
 T.P. o. K.M ./ U K, dom (GC) 2001-05-10
 A ./ U K, dom 2002-12-17 (jfr nr 1/03)
 Al-Adsani ./ U K, dom (GC) 2001-11-21 (jfr nr 1/01)
 Cordova ./ Italien (nr 1), dom 2003-01-30 (jfr nr 2/03)
 De Jorio ./ Italien, dom 2004-06-03 (jfr nr 6/04)
 Aït-Mouhoub./ Frankrike, dom 1998-10-28
 Fayed ./ U K, dom 1994-09-21
 Tsalkitzis ./ Grekland, dom 2006-11-16 (jfr nr 11/06)
 Anagnostopoulos ./ Grekland, dom 2003-04-03 (jfr nr 4/03)

DOMAR OCH BESLUT I GRAND CHAMBER

Domstolen har under perioden meddelat ett rådgivande yttrande som avgjorts i stor sammansättning. Yttrandet finns både på engelska och på franska.

Rådgivande yttrande till Europarådets ministerkommitté nr 2 Beslut den 22 januari 2010.

I sitt andra rådgivande yttrande förklarade domstolen bl.a. att en stat kan dra tillbaka och ersätta en lista över kandidater till en post som domare i domstolen under förutsättning att det görs innan tidsfristen för att ge in listan till den parlamentariska församlingen har löpt ut.

Bakgrunden till de ställda frågorna är en brevväxling mellan Ukraina och Europarådets parlamentariska församling. En av de tre kandidater som Ukraina nominerat till valet av domare för landet drog i september 2007 av personliga skäl tillbaka sin kandidatur och de ukrainska myndigheterna ville då dra tillbaka hela listan. Parlamentariska församlingen ansåg emellertid att det inte fanns särskilda skäl för det och begärde att Ukraina skulle utse en ersättare för den kandidat som dragit sig tillbaka. Denna begäran förnyades i december 2007. Det finns f.n. inte någon domare utsedd för Ukraina utan mål mot den staten avgörs med ad hoc domare. Mot denna bakgrund gjorde ministerkommittén en framställan till domstolen om ett rådgivande yttrande enligt artikel 47 i konventionen och ställde följande frågor.

1. a) Kan en lista med tre kandidater som nominerats av en stat till valet av domare i Europadomstolen för den staten och som getts in till den parlamentariska församlingen dras tillbaka och ersättas med en ny lista om tre kandidater? Om svaret är ja, finns det någon tidsfrist?
- b) Kan kandidater på en lista som dragits tillbaka anses som nominerade av staten i den mening som avses i artikel 22 i konventionen?
- c) Är den parlamentariska församlingen skyldig att beakta en nylista över kandidater som en stat ger in som ersättning för sin tillbakadragna lista?
2. a) Om en eller flera kandidater på en lista som getts in till den parlamentariska församlingen av en stat dras tillbaka innan församlingen har röstat om listan är staten då skyldig enligt konventionen att nominera en eller flera ersättare för att komplettera listan eller har staten rätt att ge in en ny lista?
- b) Står de villkor som anges i punkterna 1 och 2 i tillägget till Europarådets parlamentariska församlings resolution 1432 (2005) i strid med församlingens skyldigheter enligt artikel 22 i konventionen att beakta en lista eller ett namn på en sådan lista?

Regeringarna i 16 av konventionsstaterna, däribland Sveriges, har lämnat skriftliga yttranden till domstolen.

Europadomstolen konstaterade först att dess jurisdiktion enligt artikel 47 i konventionen är begränsad till rättsliga frågor rörande tolkningen av konventionen och dess protokoll. Frågorna 1 a) till 2 a), som

gällde den parlamentariska församlingens rättigheter och skyldigheter i förfarandet för val av domare, hade en sådan rättslig karaktär att de föll inom domstolens jurisdiktion enligt artikel 47. Å andra sidan föll fråga 2 b), som gällde om punkterna 1 och 2 i tillägget till den parlamentariska församlingens resolution 1432 var förenliga med artikel 22 i konventionen, utanför domstolens jurisdiktion. Domstolen fann att det inte kunde uteslutas att den någon gång skulle behöva pröva en eller flera av dessa bestämmelsers förenlighet med konventionen och denna del av framställningen syftade inte till att få ett rådgivande yttrande avseende tolkningen av konventionen och dess protokoll i den mening som avses i artikel 47. **Domstolen förklarade således enhälligt att fråga 2 b) inte föll inom dess behörighet enligt artikel 47.**

Domstol fann att staterna genom att utöva sin suveräna makt kunde besluta, av vilka skäl de önskade, att dra tillbaka listor över kandidater till en post som domare i domstolen. Det skulle emellertid inte var förenligt med det normala valförfarandet om man tillät medlemsstater att dra tillbaka en lista som redan givits in till den parlamentariska församlingen. Staterna kunde i själva verket antas ha organiserat sitt eget valförfarande på ett sådant sätt att de innan de gav in sina listor kunde välja lämpliga och kvalificerade kandidater. En möjlighet att senare kunna dra tillbaka en lista kunde hindra den normala gången av den parlamentariska församlingens valförfarande. Enligt domstolens mening var det alltså rimligt att tidsgränsen för ett eventuellt tillbakadragande av en lista sammanföll med den frist inom vilken staterna skall lämna sina listor till den parlamentariska församlingen. Sammanfattningsvis blev svaret på fråga 1 a) att staterna kan dra tillbaka och ersätta en lista över kandidater till en post som domare i domstolen endast under förutsättning att de gör det innan tidsfristen för att ge in listan till den parlamentariska församlingen löper ut. Efter den tidpunkten har en medlemsstat inte längre rätt att dra tillbaka en lista. Om tillbakadragandet inträffar innan tidsfristen har löpt ut kan kandidaterna på listan följaktligen inte längre anses nominerade av staten. Detta blev svaret på fråga 1 b). På den följande frågan 1 c) blev svaret, med hänsyn till svaret på fråga 1 a), att den parlamentariska församlingen måste pröva kandidaterna på den nya listan och på fråga 2 a) att staten antingen kunde ersätta den eller de kandidater som dragits tillbaka eller ge in en ny lista om tre kandidater. Om tillbakadragandet inträffar efter det att tidsfristen löpt ut måste staten emellertid begränsa sig till att ersätta den eller de kandidater som dragits tillbaka. **Domstolen förklarade enhälligt att frågorna 1 a), 1 b), 1 c) och 2 a) skulle besvaras med hänsyn till om tidsfristen för att ge in en lista hade löpt ut eller ej i enlighet med det anförda.**

HÄVISNINGAR

Rådgivande yttrande nr 1, beslut 2008-02-12 (jfr nr 2/08, Allmänt)

Belgian Linguistic; mål om lagar om språkanvändn. i undervisning i Belgien, dom 1968-07-23 (1474/62 m.fl.)

ÅTERKOMMANDE FRÅGOR

Allmänt ombuds närvaro under överläggning i förvaltningsdomstol

Javaugue /. Frankrike, 2010-02-11; art. 6.1, även artikel 6.1 Rättvis rättegång

Se liknande mål i bl.a. nr. 4/02, 7/05, 5/07 och 4/08.

Avsaknad av muntlig/offentlig förhandling

Yener o. Albayrak /. Turkiet, 2010-01-26; art. 6.1

Leone /. Italien, 2010-02-02; art. 6.1

Se liknande mål i bl.a. nr. 4/02, 7/02, 10/02, 11/02, 4/03, 8/03, 9/03, 2/04, 7/04, 2-3/05, 10-11/05, 2/06, 8-10/06, 1-7/07, 9/07, 11/07, 1-4/08, , 6/08, 7/08, 9/08, 11/08, 1/09, 6/09, 7/09, 9-11/09 och 1/10.

Bristande eller underlåten verkställighet av och följsamhet med domar/beslut, artikel 6.1

Chiva /. Rumänien, 2010-01-19; även artikel 1 i protokoll nr 1

Hăbăgău /. Rumänien, 2010-01-19; även artikel 1 i protokoll nr 1

Ion Olteanu m.fl. /. Rumänien, 2010-01-19; även artikel 1 i protokoll nr 1
 R.P. /. Frankrike, 2010-01-21; art. 1 i prot. nr 1, underlåtelse vråka olagliga nationalistiska ockupanter på Korsika
 Barret o. Sirjean, 2010-01-21; art. 1 i prot. nr 1, underlåtelse vråka olagliga nationalistiska ockupanter på Korsika
 Fernandez m.fl. , 2010-01-21; art. 1 i prot. nr 1, underlåtelse vråka olagliga nationalistiska ockupanter på Korsika
 Aurelia Popa /. Rumänien, 2010-01-26; även artikel 1 i protokoll nr 1
 Niculae Petre Popa /. Rumänien, 2010-01-26; även artikel 1 i protokoll nr 1
 Tureanu /. Rumänien, 2010-01-26; även artikel 1 i protokoll nr 1
 Miladin /. Rumänien, 2010-02-09; även artikel 1 i protokoll nr 1
 Bora /. Turkiet, 2010-02-09; endast artikel 1 i protokoll nr 1
 Jafarov /. Azerbajdzjan, 2010-02-11; även artikel 1 i protokoll nr 1, underlåtenhet vråka tvångsflyttad familj
 Se liknande mål i bl.a. nr 6/04, 7/04, 8/04, 10/04, 11/04, 1-11/05, 1-11/06, 1-11/07, 1-11/08, 1-11/09 och 1/10.

Diskriminering

Kemal Taskin m.fl. /. Turkiet, 2010-02-02; art. 14 i fören. m art.8 privatliv ej kränkning, även art. 8 Privatliv

Se även under rubrikerna Könsdiskriminering och Särskilda åldersgränser. Se liknande mål i bl.a. nr 3/02 (homosexualitet), 7/03 (inom/utom äktenskap), 8/03 (homosexualitet), 9/03 (medborgarskapskrav), 11/04 (gift/ogift), 1/05 (inom/utom äktenskap), 7/05 (etniskt ursprung), 10/05 (uppehållstillstånd), 3/07 (gift/ogift), 5/07 (könsdiskriminering), 7/07 (en/två föräldrar), 8/07 (rasdiskriminering), 11/07 (krav på medborgarskap, etniskt ursprung), 6/08 (gitta/ogifta, romska barn i särskild klass), 7/08 (militärt skattefritt avgångsvederlag), 10/08 (skattefri ersättning beskattad), 11/08 (könsdiskriminering), 1/09 (skattefri förmån beskattad, könsdiskriminering) 2/09 (skattefri förmån beskattad, könsdiskriminering), 3/09 (religion, uppehållstillstånd, ras), 4/09 (religiös tillhörighet, nationalitet), 5/09 (könsdiskriminering), 8/09 (fackföreningstillhörighet), 1/10 (religionstillhörighet)

Domstol – behörig, oberoende, opartisk, upprättad enligt lag m.m. – artikel 6.1

Puchstein /. Österrike, 2010-01-28; ej kränkning, även artikel 6.1 Skälig tid
 Stechauner /. Österrike, 2010-01-28; ej kränkning, även artikel 6.1 Skälig tid

Se liknande mål i bl.a. nr 8/02, 10/03, 8/05, 6/06, 8/06, 9/06, 10/06, 1/07, 3/07, 5/07, 6/07, 7/07, 1/08, 5/08, 6/08, 10/08, 1/09, 4/09, 8/09, 9/09, 10/09 och 11/09.

Expropriation, förstatligande, ockupation, försäljning, återlämnande, krav o dyl. i strid m artikel 1 i protokoll nr 1

Ocak /. Turkiet, 2010-01-19; mark klassad som allm. skogsmark utan ersättning.
 Nazmi Apaydin /. Turkiet, 2010-01-19; mark klassad som allm. skogsmark utan ersättning
 Badoi /. Rumänien, 2010-01-26; ej fått effektiv ersättning för olagligen exproprierad egendom
 Gümrükcüler m.fl. /. Turkiet, 2010-01-26; mark klassad som allm. skogsmark utan ersättning, även art. 6.1 Skälig tid
 Keceli o. Baspinar /. Turkiet, 2010-01-26; mark klassad som allm. skogsmark utan ersättning
 Pak /. Turkiet, 2010-01-26; mark klassad som allm. skogsmark utan ersättning
 Bölükbas m.fl. /. Turkiet, 2010-02-09; vägrade registrering av mark ansedd som allmän skogsmark

Se liknande mål i bl. a. nr 11/05, 7/07, 9/07 (GC), 10/07, 1/08, 3-4/08, 6-10/08, 1/09, 2/09, 6-11/09 och 1/10.

Frihetsberövande och/eller förlängning därav utan stöd i lag eller på annat sätt i strid med artikel 5.

Muskhadzhiyeva m.fl. /. Belgien, 2010-01-19; olagligt beröv. barn men ej moder, även art 3 Undermåliga
 Kürüm /. Turkiet, 2010-01-26; artikel 5.3, 5.4 och 5.5, även art. 6.1 Skälig tid
 Simeonov /. Bulgarien, 2010-01-28; artikel 5.3 ej kränkning, även artikel 8 Granskning m m
 Marian Sobczynski /. Polen, 2010-02-02; artikel 5.3 ej kränkning
 Kacmaz /. Turkiet, 2010-02-02; artikel 5.3, 5.4 o. 5.5, även art. 6.1 Skälig tid
 Asatryan /. Armenien, 2010-02-09; artikel 5.1 c) fördröjd frigivning
 Raza /. Bulgarien, 2010-02-11; artikel 5.1 o. 4, även artikel 8 Utvisning
 Sabirov /. Ryssland, 2010-02-11; artikel 5.1 olagligt, även artikel 6 Rättvis rättegång

Se liknande mål i bl.a. nr 10/05, 11/05, 6-11/06, 3-11/07, 1-11/08, 1-11/09 och 1/10.

Frågor om vårdnad, adoption, omhändertagande, rätt till umgänge med barn, inkl. verkställighetsfrågor

Dabrowska /. Polen, 2010-02-02; art. 8 bristande verkställighet av beslut om vårdnad

Se liknande mål i bl.a. nr 1/01, 11/02, 3/03, 5/03, 7/03, 2-4/04, 6/04, 5-7/06, 11/06, 1-3/07, , 5/07, 7/07, 8/07, 11/07, 1/08, 3/08, 6/08, 8/08, 9/08, 11/08, 1/09, 3/09, 4/09, 6/09, 9-11/09.

Fällande dom, vägrat tillstånd och/eller beslag eller annat ingrepp i yttrandefriheten enligt artikel 10

Ürper m.fl. /. Turkiet, 2010-01-26; stängd tidning ansågs som terroristpropaganda
 Özer /. Turkiet (nr 2), 2010-01-26; beslag av regimkritisk tidning
 Savgin /. Turkiet, 2010-02-02; ropat slagord till stöd för PKK under festival, även art. 6 Rättvis
 Kubaszewski /. Polen, 2010-02-02; politiker kritiserat kommuns utgifter
 Fedchenko /. Ryssland, 2010-02-11; artikel bl.a. om mutor bland parlamentsledamöter
 Fedchenko /. Ryssland (nr 2), 2010-02-11; artikel m kritik mot utbildningssystem o. dess ansvariga
 Alfantakis /. Grekland, 2010-02-11; advokats kritik mot allm. åklagare

Se liknande mål i bl.a. nr 3/03, 9/03, 11/03, 4/04, 7-11/04, 1-7/05, 9-11/05, 1-5/06, 7-11/06, 1-11/07, 1-11/08, 1-11/09 och 1/10.

För höga domstolsavgifter, vägrad eftergift el. oförmåga betala avgift el. formellt hinder för domstolsprövning

Felix Blau Sp. z o.o. /. Polen, 2010-01-19; ej kränkning
 Nieruchomosci Sp. z o.o. /. Polen, 2010-02-02; art. 6.1 ej befriats från betalning av avgift för tvistemål
 Eyüp Akdeniz /. Turkiet, 2010-02-02; art. 6.1, för hög avgift

Se liknande mål i bl.a. nr 6/06, 2/07, 5/07, 6/07, 8/07, 9/07, 11/07, 2/08, 3/08, 4/08, 6/08, 9-11/08, 1-4/09, 6-9/09.

Granskning/ brist. befordran av fånges/häktads/internerads post, besöksförbud m.fl. beslut i strid med artikel 8

Montani /. Italien, 2010-01-19; granskning av post
 Wegera /. Polen, 2010-01-19; ej fått ha kontakt m. make o. barn på 4 mån. Även art. 5.3 Skälig tid
 Mehmet Nuri Özen /. Turkiet, 2010-02-02; krim.vården ej levererat fånges fax till tidning
 Simeonov /. Bulgarien, 2010-01-28; förbud träffa hustru som var medtilltalad, även artikel 5 Frihetsberövande

Se liknande mål i bl.a. 2/02, 4/02, 6/02, 10/02, 11/02, 6/03, 2/04, 7/04, 9/04, 11/04, 1/05, 3/05, 6/05, 9-11/05, 6-11/06, 1-4/07, 6/07, 7/07, 9-11/07, 1-11/08, 1/09, 2/09, 6-11/09.

Intrång i egendomsskyddet enligt artikel 1 i protokoll nr 1 – annat än expropriation o dyl.

Klaus o. Iouri Kiladze /. Georgien, 2010-02-02; underlåtelse anta nödv. lag för att göra klag:ns rättighet effektiv
 Malysh m.fl. /. Ryssland, 2010-02-11; statens underlåtenhet att lösa in obligationer

Se andra mål i bl.a. nr 4/03, 7/03, 8/03, 9/03 2/04, 8/04, 9/04, 11/04, 7-11/05, 3/06, 7/06, 9/06, 1/07, 6/07, 7/07, 9/07, 8-11/08, 1-11/09 och 1/10.

Mötes- och föreningsfrihet enligt artikel 11

Nisbet Özdemir /. Turkiet, 2010-01-19; hindrad delta i demonstration, även art. 3 Våld
 Christian Democratic People's Party /. Moldavien (nr 2), 2010-02-02; oppositionsparti vägrat tillstånd att demonstrera
 Emine Yasar /. Turkiet, 2010-02-09; skingring av 40 kvinnors som demonstrerat för fred även artikel 3 Våld

Se liknande mål i bl.a. nr 7/05, 9/05, 10/05, 7/06, 11/06, 4/07, 5/07, 8/07, 11/07, 1/08, 8/08 och 5/09.

Omplacering, förflyttning pga. medlemskap eller verksamhet i fackförening

Müslüm Ciftci /. Turkiet, 2010-02-02; förflyttad pga. deltagande i hungerstrejk ordnad av fackl.org.

Se liknande mål i bl.a. nr 9/05, 11/06, 3/07, 11/07, 2/08 och 7/08.

Otillräcklig, utebliven eller för sent erlagd expropriationsersättning, skadestånd eller annan ersättning – artikel 1 i protokoll nr 1

D'Aniello /. Italien, 2010-01-19; otillräcklig ersättning
 Zuccalà /. Italien, 2010-01-19; otillräcklig ersättning, även art. 6 Skälig tid och Rättvis
 Corbu /. Rumänien, 2010-01-19; otillräcklig ersättning
 Rogojină /. Rumänien, 2010-01-19; otillräcklig ersättning
 Bozüyük /. Turkiet, 2010-01-19; för låg ränta pga. hög inflation, även art. 6.1 för långdraget förfarande
 Aldo Leoni /. Italien, 2010-01-26; utebliven ersättning

Se liknande mål i bl.a. 10/03, 11/03, 1/04, 4-10/04, 2/05, 4-11/05, 1-11/06, 1-11/07, 1/08, 2/008, 3/08, 4/08, 6/08, 8/08, 9/08, 10/08, 11/08, 1-11/09 och 1/10.

Privat- eller familjeliv inte respekterat – artikel 8

Kemal Taskin m.fl. /. Turkiet, 2010-02-02; vägrad stava namn på kurdiska, ej kränkning, även art. 14 Diskriminering

Se liknande mål i bl.a. nr 9/07, 7/08, 9/08, 10/08, 1-5/09, 8-11/09 och 1/10.

Ryska övergrepp i Tjetjenien och dess omgivning

Guluyeva m.fl. /. Ryssland, 2010-02-11; artiklarna 2 (liv o. utredning), 3 (behandling), 5 och 13

Dubayev o. Bersnukayeva /. Ryssland, 2010-02-11; artiklarna 2 (liv o. utredning), 3 (behandling), 5 och 13

Se liknande mål i bl.a. nr 4/05, 7/05, 8/06, 10/06, 4/07, 7-11/07, 1/08, 4-7/08, 9-11/08, 1-11/09.

Rättvis rättegång? – t.ex. inte fått höra vittnen, jäv, övergrepp i rättssak, deltagande, tillfälle till bemötande, rätts-hjälp, bristande domskäl, ändrad anklagelse m.m.

Zuccalà /. Italien, 2010-01-19; retroaktiv lagtillämpning, även art. 6 Skälig tid och art. 1 i proto nr 1 Otillräcklig

Atli /. Turkiet, 2010-01-26; art. 6.1 i fören. m 6-3 c), även art. 3 Våld

Coban /. Turkiet, 2010-01-26; art. 6.3 c) i fören. m art 6.1, ej fått försvarare hos polisen

Ömer Berber /. Turkiet, 2010-01-26; art. 6.3 c) i fören. m art 6.1, ej fått försvarare hos polisen, även art. 6.1 Skälig tid

Emen /. Turkiet, 2010-01-26; art. 6.1 o. 3 d), fälld på vittnes utsaga i annat mål

Ebanks /. U K, 2010-01-26; ej kränkning artikel 6.1 i fören. m art. 6.3 c)

Savgin /. Turkiet, 2010-02-02; art. 6.1 o. 3 c) ej fått försvarare hos polisen o. ej fått bemöta åklagares skriftl. yttr.

Mariana Marinescu /. Rumänien, 2010-02-02; ej kränkning, även art. 3 Undermåliga

Boz /. Turkiet, 2010-02-09; art. 6.1 o.3 c) ej fått försvarare hos polisen, även art. 6.1 Skälig tid

Javaugue /. Frankrike, 2010-02-11; retroaktiv lagtillämpning, även artikel 6.1 Allmänt ombuds närvaro

Sabirov /. Ryssland, 2010-02-11; art. 6.1 o. 3 c), rättshj.bitråde uteblev i kassationsdomstol, även art. 5 Frihetsberövande

Se liknande mål i bl.a. nr 2/04, 6/04, 8/05, 10/05, 11/05, 1/06, 3-11/06, 1-11/07, 1-11/08, 1-11/09 och 1/10.

Tanke-, samvets- eller religionsfrihet inskränkt i strid med artikel 9

Sinan Isik /. Turkiet, 2010-02-02; angivande av religion på identitetskort

Se liknande mål i bl.a. nr. 1/02, 10/02, 7/04, 1/05, 10/05, 4/06, 9/06, 1/07, 4/07, 5/07, 10/07, 1/08, 3/08, 2/09 och 9/09

Undermåliga förhållanden i fängelse/häkte/förvar/transport och/eller tvångsåtgärder i strid mot artikel 2 eller 3

Andrzej Wierzbicki /. Polen, 2010-01-19; art. 3 behandling, bristande medicinsk vård i fängelse

Muskhadzhiyeva m.fl. /. Belgien, 2010-01-19; förvar olämpl. för barn kränkn., ej kränkn. för moder, även art 5 Frihetsber.

Mariana Marinescu /. Rumänien, 2010-02-02; art.3 behandling (1,89-2 m² utrymme delvis täckt av möbler), art.6 Rättvis

Salkhutdinov /. Ryssland, 2010-02-11; artikel 3, behandling, förhållandena undermåliga i två häkten

Se liknande mål i bl.a. nr 8/02, 5/03, 11/04, 2/05, 4/05, 6/05, 9-11/05, 2/06, 4-7/06, 10/06, 3-8/07, 10/07, 11/07, 1-11/08, 1-11/09 och 1/10.

Upphävande av lagkraftvunnen dom/beslut – artikel 6.1

Serban /. Rumänien, 2010-01-19

Tukus m.fl. /. Rumänien, 2010-01-26

Tautu /. Rumänien, 2010-02-09; endast artikel 1 i protokoll nr 1

Abdullayev /. Ryssland, 2010-02-11; även artikel 1 i protokoll nr 1

Zalevskaya /. Ryssland, 2010-02-11; även artikel 1 i protokoll nr 1

Kucherov o. Frolova /. Ryssland, 2010-02-11;

Votintseva /. Ryssland, 2010-02-11;

Se liknande mål i bl.a. nr 6-11/02, 1/03, 3/03, 5/03, 6/03, 8/03, 9/03, 11/03, 6/04, 10/04, 1/05, 2/05, 4/05, 8-11/05, 1/06, 3-5/06, 8/06, 10/06, 11/06, 1-11/07, 1-11/08, 1-11/09 och 1/10.

Utvisning, vägrat uppehållstillstånd m m i strid med artikel 8

Raza /. Bulgarien, 2010-02-11; skild åt från hustrun gnm utvisn. t Pakistan, även art. 13 och art 5 Frihetsberövande

Zakayev o. Safanova /. Ryssland, 2010-02-11; skild från familjen gnm utvisn. t Kazakstan

Se liknande mål i bl.a. nr 7/02, 2/03, 4/03, 7/03, 7/05, 10/05, 2/06, 6/06, 10/06, 11/06, 1/07, 5-8/07, 11/07, 8/08, 1/09, 3/09, 4/09 och 11/09.

Våld från polis/säkerhetspolis eller i fängelse i Turkiet m.fl. länder

Abdurrahim Demir /. Turkiet, 2010-01-19; art. 3 behandling o. utredning

Cetkin *./.* Turkiet, 2010-01-19; art. 3 behandling
 Nisbet Özdemir *./.* Turkiet, 2010-01-19; art. 3 behandling ej kränkning, utredning kränkning, även art. 11 Mötesfrihet
 Tuna *./.* Turkiet, 2010-01-19; art. 2 bristande utredning, art. 3 bristande utredning
 Atli *./.* Turkiet, 2010-01-26; art. 3 behandling o. utredning, även art. 6 Rättvis
 Güvercin *./.* Turkiet, 2010-02-02; artikel 3 bristande utredning
 Dechko Raykov *./.* Bulgarien, 2010-02-04, art. 3 ej kränkning
 Emine Yasar *./.* Turkiet, 2010-02-09; artikel 3 behandling och utredning, även artikel 11 Mötesfrihet
 Cemalettin Canli *./.* Turkiet (nr 2), 2010-02-09; artikel 3 behandling och bristande utredning

Se liknande mål i bl.a. nr 7/03, 8/03, 10/03, 1/04, 7/04, 8/04, 10/04, 2/05, 4/05, 6/05, 7/05, 9-11/05, 1/06, 3-5/06, 7-11/06, 1-6/07, 8-11/07, 1-11/08, 1-11/09 och 1/10.

Äganderätt till, vräkning, försäljning till godtroende m.m. av förstatligad egendom i Rumänien m.fl. länder

Andrescu Murăreț m.fl. *./.* Rumänien, 2010-01-19
 Carageorghe m.fl. *./.* Rumänien, 2010-01-19
 Stanca Ciobanu *./.* Rumänien, 2010-01-19
 Varodi *./.* Rumänien, 2010-01-19
 Ilie Ionescu *./.* Rumänien, 2010-01-26; art. 1 i prot. nr 1, mål om återfående
 Loewnton *./.* Rumänien, 2010-01-26; art. 1 i prot. nr 1, förstatligad egendom såld
 Nita *./.* Rumänien, 2010-01-26; art. 1 i prot. nr 1, förstatligad egendom såld
 Veniamin *./.* Rumänien, 2010-01-26; art. 1 i prot. nr 1, förstatligad egendom såld
 Bistrițeanu o. Popovici *./.* Rumänien, 2010-02-09; art. 1 i prot. nr 1, förstatligad egendom såld
 Evolceanu *./.* Rumänien, 2010-02-09; art. 1 i prot. nr 1, förstatligad egendom såld
 Mărăcineanu *./.* Rumänien, 2010-02-09; art. 1 i prot. nr 1, förstatligad egendom såld

Se bl.a. nr 6-11/02, 1/03, 3/03, 5/03, 6/03, 8/03, 9/03, 11/03, 6/04, 10/04, 2/06, 3/06, 6-11/06, 1-3/07, 5-11/07, 1-4/08, 6-11/08, 1-11/09.

"SKÄLIG TID"

Under perioden har domstolen avgjort flera mål avseende frågan om rättegång skett inom skälig tid enligt artikel 6.1. När förfarandets längd påverkat en klagandes egendomsrätt och det endast åberopas artikel 1 i protokoll nr 1 redovisas målen under nämnda artikel. Domstolen har även prövat mål avseende skyndsamhetskraven i och utdragna frihetsberövanden enligt artikel 5.3 och 5.4.

ARTIKEL 6.1

19 januari

Palamariu *./.* Rumänien (17145/04) brottmål
 Aslantürk *./.* Turkiet (3884/04) brottmål
 Zuccalà *./.* Italien (72746/01) skadeståndsmål, även art. 6 Rättvis och art.1 i prot. Nr 1 Otillräcklig
 Huoltoasema Matti Eurén Oy m.fl. *./.* Finland (26654/08)
 Sobieccy *./.* Polen (32594/03)
 Čížková *./.* Serbien (8044/06)
 Dimitrijević o. Jakovljević *./.* Serbien (34922/07)
 Zongorová *./.* Slovakien (28923/06)
 Rangdell *./.* Finland (23172/08)
 Demirtürk *./.* Turkiet (31345/05)

21 januari

Wildgruber *./.* Tyskland (42402/05 och 42423/05)
 Pakom Slobodan Dooel *./.* Makedonien (33262/03)

26 januari

Balint *./.* Rumänien (44954/04) brottmål
 Bogdan *./.* Rumänien (21750/04) skadeståndsmål
 Abdo *./.* Turkiet (17681/04) brottmål, även artikel 5.3 se nedan
 Alican *./.* Turkiet (21868/02) skadeståndsmål
 Demir o. Ipek *./.* Turkiet (42138/07, 42143/07) brottmål, även art. 5.3 se nedan
 Kürüm *./.* Turkiet (56493/07) brottmål, även artikel 5 Frihetsberövande
 Gümrükcüler m.fl. *./.* Turkiet (9580/03) expropriation, även artikel 1 i prot. nr 1 Expropriation
 Gökcek m.fl. *./.* Turkiet (6219/04)

Zeytinli /. Turkiet (42952/04) även artikel 1 i prot. nr 1

28 januari

Puchstein /. Österrike (20089/06) tvist om läkarvårdsersättning, även artikel 6.1 Domstol
 Stechauner /. Österrike (20087/06) tvist om läkarvårdsersättning, även artikel 6.1 Domstol
 Rambauske /. Österrike (45369/07) även artikel 13
 Pavic /. Kroatien (21846/08) även artikel 13
 Risteska /. Makedonien (38183/04)

2 februari

Brozyna /. Polen (7147/06) brottmål
 Aktar /. Turkiet (3738/049) tvist om äganderätt till mark
 Ismail o. Seyhmus Kinay /. Turkiet (34683/07, 34685/07) brottmål, även artikel 5.3 se nedan
 Kacmaz /. Turkiet (43648/05) brottmål även artikel 13, även artikel 5 Frihetsberövande
 Magoch /. Polen (29539/07) mål om skadestånd för kränkning av artikel 6.1
 Saileanu /. Rumänien (46268/06) skilsmäso- och vårdnadsmål, 5 år för att avvisa pga. brist. jurisdiktion

4 februari

Gerdzhikov /. Bulgarien (41008/04) brottmål även artikel 13
 Gromzig /. Tyskland (13791/06) ej kränkning

9 februari

Boz /. Turkiet (2039/04) brottmål, även artikel 6.1 Rättsvis
 A.R., spol. s r.o. /. Slovakien (13960/06) även artikel 13
 Evrim İnşaat A.Ş. /. Turkiet (19173/03)
 Richard Anderson /. U K (19859/04)

11 februari

Malet /. Frankrike (24997/07) brottmål
 Kayankin /. Ryssland (24427/02) skadeståndsmål
 Alagic /. Kroatien (17656/07)

ARTIKEL 5.3

19 januari

Wegera /. Polen (141/07) för lång häktningstid, även artikel 8 Granskning

26 januari

Abdo /. Turkiet (17681/04) för lång häktningstid, även artikel 5.4 ej effektivt rättsmedel o. artikel 6.1, se ovan
 Alici o. Omak /. Turkiet (57653/00) för lång häktningstid, även artikel 5.4 avsaknad rättsmedel
 Demir o. Ipek /. Turkiet (42138/07, 42143/07) för lång häktningstid, även artikel 6.1 se ovan
 Mizrap Ates /. Turkiet (7933/05) för lång häktningstid

2 februari

Scundeanu /. Rumänien (10193/02) för lång häktningstid
 Ismail o. Seyhmus Kinay /. Turkiet (34683/07, 34685/07) för lång häktningstid, även artikel 6.1 se ovan
 Zehni Dogan /. Turkiet (1515/04) för lång häktningstid, även art. 5.5 ingen ersättning

4 februari

Malkov /. Estland (31407/07) för lång häktningstid

SVENSKA DOMAR M.M.

Som framhållits tidigare tar redaktionen tacksamt emot uppgifter om svenska mål eller ärenden där Europakonventionen har tillämpats eller prövats - gärna via e-post.

Allmänna domstolar

Högsta domstolens beslut den 17 december 2009 i mål T 2430-09 gällande skadestånd.

Forumbestämmelsen i 3 kap. 10 § skadeståndslagen var inte tillämplig, vare sig direkt eller analogt, på talan gällande ideellt skadestånd på grund av långsam handläggning i strid med artikel 6.1.

T har väckt talan mot staten och yrkat ett ideellt skadestånd. Han har gjort gällande att han lidit skada på grund av långsam handläggning av ett tvistemål som har varit anhängigt såväl vid tingsrätt som i

hovrätt och Högsta domstolen och på grund av uppenbart felaktig rättstillämpning i det målet. T hade där yrkat ersättning för att han, genom statens överenskommelse med dåvarande DDR, berövats sina rättigheter att göra gällande förmögenhetsrättsliga anspråk avseende en fastighet som DDR ianspråktagit efter andra världskriget. T har åberopat artikel 6 i Europakonventionen. Staten har ansett att käromålet skulle avvisas och har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader.

Högsta domstolen redogjorde för bestämmelsen i 3 kap. 2 § skadeståndslagen och konstaterade att Ts talan avsåg ersättning för ideell skada utan samband med personskada eller sakskada och att han inte påstått att det förekommit något brott som kunde föranleda ersättning för kränkning. Det var således inte fråga om en talan enligt 3 kap. 2 § skadeståndslagen och Högsta domstolen kunde därmed inte med direkt tillämpning av 10 § i samma kapitel vara behörig att pröva talan som första instans. Högsta domstolen anförde vidare följande.

Regleringen i skadeståndslagen innebär att staten normalt inte är skyldig att ersätta ideell skada som uppkommer vid myndighetsutövning. Vid sidan av skadeståndslagen har det emellertid skett en rättsutveckling grundad på Europadomstolens praxis. Europadomstolen har i en lång rad avgöranden lagt fast hur bestämmelsen om rätt till rättegång inom skälig tid ska tillämpas (se Danelius, *Mänskliga rättigheter i europeisk praxis*, 3 uppl., 2007 s. 262 ff.). I fall där kravet på prövning inom skälig tid inte har respekterats och den enskilde inte har fått tillräcklig gottgörelse på nationell nivå brukar Europadomstolen ålägga staten att betala ideellt skadestånd till den enskilde (se t.ex. Europadomstolens domar *Kudla v. Poland* [GC], no. 30210/96, ECHR 2000-XI och *Scordino v. Italy* (no. 1) [GC], no. 36813/97, ECHR 2006-V). Högsta domstolen har anslutit sig till denna praxis. I fall där ideell skada på grund av långsam handläggning inte kan ersättas med stöd av skadeståndslagen ska sådan ersättning kunna dömas ut utan särskilt lagstöd, när det krävs för att Sverige ska uppfylla sina förpliktelser enligt Europakonventionen. (Se NJA 2005 s. 462.) Det är alltså fråga om en särskild rätt till skadestånd, som inte grundas på skadeståndslagen. Bestämmelsen i 3 kap. 10 § skadeståndslagen är inte direkt tillämplig på en sådan talan.

Högsta domstolen ställde sedan frågan om det fanns skäl att tillämpa forumbestämmelsen i 3 kap. 10 § skadeståndslagen analogt när talan förs om ersättning för ideell skada på grund av att rätten till rättegång inom skälig tid inte har respekterats, men fann att det inte var någon lämplig ordning och att övervägande skäl talade emot en analog tillämpning av 3 kap. 10 § skadeståndslagen i nu aktuellt hänseende. Den omständigheten att den som begärt ersättning även har hänvisat till felaktiga beslut som enligt hans mening bidragit till dröjsmålet kan inte leda till en annan bedömning så länge som det inte görs gällande att det under handläggningen har begåtts brott som kan föranleda ersättning för kränkning. Högsta domstolen tillade att bedömningen också kan bli en annan om det vid sidan av ersättning för ideell skada även begärs ersättning för ekonomisk skada. Slutligen framhölls att den beskrivna utvecklingen i skadeståndsrätten inte kunde förutses när bestämmelsen i 3 kap. 10 § skadeståndslagen kom till och att bestämmelsen inte är anpassad till de nu gällande reglerna om statens skadeståndsansvar. Rättstillämpningen har också fått göra avsteg från annars rådande principer. I förevarande mål bestäms sålunda forum efter den rättsföljd som yrkas och inte efter den grund som åberopas. Det framhölls att problemen inte kan få en tillfredsställande lösning utan lagstiftarens ingripande. Mot den bakgrunden avvisade Högsta domstolen Ts talan.

Förvaltningsdomstolar

Regeringsrättens beslut den 28 januari 2010 i mål 7933-09 gällande förvar enligt utlänningslagen.

Fortsatt förvar bedömdes inte proportionerligt i förhållande till intresset av att underlätta en kommande utvisning och intresset av att förhindra brottslighet.

A är medborgare i Afghanistan och kom till Sverige i september 2003. Han gifte sig och fick två barn. I mars 2006 fick han permanent uppehållstillstånd på grund av anknytningen till hustru och barn. Han dömdes den 1 juli 2008 för grov kvinnofridskränkning och våldtäkt av sin dåvarande hustru till fängelse två år samt utvisades ur riket och förbjöds att återvända hit före den 19 maj 2013.

Den 23 februari 2009 vände A sig till Europadomstolen med klagomål mot utvisningsbeslutet. Den 9 juli 2009 ansökte han hos regeringen om upphävande av beslutet. Den 24 juli 2009 begärde Europadomstolen att verkställigheten skulle inhiberas och regeringen beslöt att inhibera utvisningsbeslutet till dess annat bestämdes eller ärendet avgjordes. Samtidigt beslöts att A skulle tas i förvar i samband med att han frigavs villkorligt från fängelsestraffet. Som grund för beslutet angavs att det pga. hans personliga förhållanden och omständigheterna i övrigt fanns anledning att anta att han annars skulle komma att hålla sig undan eller bedriva brottslig verksamhet i Sverige. I enlighet med det beslutet togs A i förvar den 11 augusti 2009. Justitieministern har därefter prövat frågan om förvar i oktober och i december 2009 och Regeringsrätten har prövat den i augusti och oktober. Regeringsrätten har förklarat att förvarsbeslutet ska bestå.

A överklagade justitieministerns beslut i december 2009 och yrkade i första hand att förvarsbeslutet skulle upphävas samt att han omedelbart skulle försättas på fri fot. I andra hand yrkade han att uppsikt skulle anses vara en tillräcklig åtgärd. Till stöd för sin talan anförde han bl.a. följande. Han har fast bostad och fast arbete och har därför möjlighet att försörja sig själv och sina barn. Han har inte för avsikt att hålla sig undan eller bedriva någon form av brottslig verksamhet. Verkställighetsbeslutet har inhiberats i avvaktan på regeringens prövning av hans nådeansökan. Något datum för utresa är således inte bestämt. På grund av utvecklingen i Afghanistan är det omöjligt att veta när en avvissning skulle kunna ske. Han lider svårt av att vara i förvar och har nu varit frihetsberövad under avsevärd tid trots att han avtjänat det utdömda straffet. Det är inte förenligt med proportionalitetsprincipen att hålla honom i förvar. Han är beredd att regelbundet anmäla sig till polismyndigheten och detta måste anses vara en tillräcklig åtgärd.

Regeringsrätten redogjorde för förutsättningarna för att ta en utlänning som fyllt 18 år i förvar enligt utlänningslagen och för att i stället för förvar ställa en utlänning under uppsikt. Vidare framhölls att av praxis och äldre förarbeten framgår att ett antagande om att en utlänning kommer att hålla sig undan eller bedriva brottslig verksamhet i Sverige måste föregås av en förutsättningslös prövning i det enskilda fallet. Regeringsrätten anförde härefter i huvudsak följande. Regeringsrätten har tidigare funnit att det förelegat grund för förvar och det har inte kommit fram något som utgör skäl att nu inta en annan ståndpunkt i denna fråga. För att A skall hållas i fortsatt förvar krävs det vidare att det finns synnerliga skäl. Prövningen i denna del ska grundas på en helhetsbedömning. Bland de omständigheter som skall beaktas är hur stor risken är för att han håller sig undan och för att han fortsätter sin brottslighet. Av intresse är också hans personliga förhållanden. Vidare ska beaktas hur länge han har varit berövad friheten och hur långt frihetsberövande det kan bli fråga om. Regeringsrätten framhöll särskilt att enligt dess erfarenhet brukar det ta mer än ett år innan Europadomstolen fattar beslut i ärenden av aktuellt slag. Vid en sammantagen bedömning fann Regeringsrätten att ett fortsatt frihetsberövande inte stod i rimlig proportion till intresset av att underlätta verkställigheten av en kommande utvisning eller till intresset av att förhindra att A begår nya brott. Det fanns därmed inte längre synnerliga skäl för att hålla honom i förvar utan det var tillräckligt att han ställdes under uppsikt.

Två regeringsråd var skiljaktiga och ansåg att förvarsbeslutet skulle bestå. De hänvisade till att Regeringsrätten i åtskilliga tidigare fall har godtagit väsentlig längre förvarstider än de fyra månader som A hållits i förvar, när personen i fråga har klagat till Europadomstolen.

HÄNVISNINGAR

RÅ 1994 ref. 36

RÅ 2007 not. 106

RÅ 2005 not 133 (i den skiljaktiga meningen)